

जि.प्र.का. भक्तपुर दर्ता नं. ६२/०६३/६४

थिमी टाइम्स

THIMI TIMES WEEKLY

साप्ताहिक

स्थायी लेखा नं. ३०२८६५५२३

वर्ष १७ अङ्क ३५ ने.सं. ११४४ जेठ ०९ गते बुधवार, २०८१ 22 May 2024 Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

राजनीतिक दल सम्बद्ध नेता तथा कार्यकर्ताहरु जनउत्तरदायीत्वबाट बिमुख

काठमाडौं । नेपालको महिनाको छोटो अवधिमा चौथो विश्वासको मत लिनु परेको संसदीय इतिहासमा १८ पटक प्रधानमन्त्रीले संसदबाट छुट्टाईने गरेका छन् । यसले नेपालको राजनीतिक

स्थिति स्थिर नरहेको आकलन सहजै लगाउन सकिन्छ । साथै राजनीतिक दलका नेताहरुको मुख्य स्वार्थ राज्यसत्ताको कुर्सीमा टाँसिरहने र सरकार जनता प्रति जिम्मेवार नरहेको पनि वर्तमानको राजनीतिक घटनाक्रमले प्रष्ट पार्दै लागेको राजनीतिक विश्लेषकहरुको विश्लेषण रहेको छ । साथै संसदीय इतिहासमा जेठ ७ को दिन कालो दिनको रुपमा रहने स्वयं प्रधानमन्त्री प्रचण्ड आफैले स्वीकार गरेको छ ।

यो दिन इतिहासले विपक्षीलाई मार्शल लगाएर विश्वासको मत लिने प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' र वेल घेराउमा उत्रिएको नेपाली कांग्रेसलाई पनि नबिसिँएला । यसरी सरकार प्रमुख विपक्षीलाई

बाँकी पेज ७ मा

खप तिलगंगा आँखा अस्पतालको सेवा शुरु

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको खप अस्पतालमा आइतवारदेखी विधिवतरुपमा खप तिलगंगा आँखा अस्पताल सञ्चालनमा आएको छ । खप अस्पतालको चौथो तलामा स्थापना गरिएको खप तिलगंगा आँखा अस्पताल नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान विजुक्छेले उद्घाटन गरेसँगै विधिवत सञ्चालनमा आएको हो । अस्पतालको उद्घाटन गर्दै अध्यक्ष विजुक्छेले भक्तपुर देशकै सानो नगरपालिका भए पनि शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा पुनर्निर्माणलगायतका क्षेत्रमा यसले पुर्याएको योगदान उल्लेखनीय भएको बताउनुभयो । भक्तपुरले नगरवासीहरुको मात्र नभई देशकै जनतालाई

बाँकी पेज ७ मा

दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम

भक्तपुर : सवारी दुर्घटना र यसबाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ आइतवार भक्तपुरमा चालक/परिचालकहरुलाई प्रशिक्षण दिइएको छ । प्रदेश सरकारको श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालयको मुख्य प्रायोजन, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघ, भक्तपुर जिल्ला यातायात समन्वय समिति र भक्तपुर ईटा उद्योग व्यवसायी संघको संयुक्त आयोजनामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हो । भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघको सभाहलमा सञ्चालन भएको चालक/परिचालक प्रशिक्षण कार्यक्रममा ९० जना चालक तथा परिचालकहरु सहभागी भएका थिए । भक्तपुर जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनीकुमारी श्रेष्ठले नेपालमा हुने अधिकांश दुर्घटना चालकहरुका कारण हुने गरेको भन्दै चालकहरु सचेत हुनुपर्नेमा जोड दिइन् । नेपाल सरकारले दिगो विकास लक्ष्यअन्तर्गत लिएको सन् २०३० सम्ममा सडक दुर्घटना मृत्यु र घाइते दरलाई ५० प्रतिशतमा भर्ना लक्ष्यलाई सफल बनाउन चालकहरुको भूमिका महत्वपूर्ण रहेकोले जिम्मेवार भएर सवारी साधन चलाउन अनुरोध गरिन् । वागमती प्रदेश सरकारको श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालयका प्रदेश सचिव बलराम निरौलाले दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सवारी चालक तथा सहचालकहरुमा जिम्मेवारी बोध हुनुपर्ने बताए । सवारी चालक, सहचालक, यात्रुहरु सबै जिम्मेवार भए दुर्घटना न्यूनीकरणमा टेवा पुग्नका साथै धनजनको क्षति समेत कम गर्न सकिने उनको भनाइ छ ।

बाँकी पेज ७ मा

एमाले भक्तपुरको अध्यक्षमा देउजा

भक्तपुर । नेकपा एमालेको भक्तपुर जिल्ला कमिटीको ९ औं अधिवेशनले नयाँ नेतृत्व निर्वाचित गरेको छ । सल्लाघारीस्थित इम्पेरीयल बैंकटमा सम्पन्न अधिवेशनले मतदान मार्फत नयाँ नेतृत्व निर्वाचित गरेको हो । जिल्ला कमिटीको अध्यक्षमा बचन देउजा निर्वाचित भएका छन् । प्रतिस्पर्धी उम्मेदवार मोहनवीर श्रेष्ठलाई ८९ मतले पछि पार्दै देउजा पुनः अध्यक्षमा

बाँकी पेज ७ मा

देशको राजनीति प्रदुषित बन्दै गएको छ-सांसद सुवाल

भक्तपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवम् सांसद प्रेम सुवालले राजनीति नभई राजनीति गर्ने व्यक्ति फोहोरी भएको बताएका छन् । भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. १० स्थित बेखाल टेबुल टेनिस कभर्ड हलको नवनिर्मित भवनको आइतवार उद्घाटन गर्दै सांसद सुवालले राजनीति कहिल्यै पनि फोहोर नहुने बताउँदै सरकारमा

बाँकी पेज ७ मा

काठमाडौं क्षेत्र नं.९ ले गन्यो अन्तरक्रिया

काठमाडौं क्षेत्र नं.९ ले गन्यो अन्तरक्रिया । नेपाली कांग्रेस काठमाडौं क्षेत्र नं.९ क्षेत्रिय कार्यसमितिले बुधवार पार्टीका जिम्मेवार पदाधिकारी तथा क्षेत्रिय सभापति जयकृष्ण स्थानीय जनप्रतिनिधिसँग अन्तरक्रिया गरेको छ । ९ नम्बर क्षेत्रिय कार्यसमितिले ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र कालुपाण्डे समाधिस्थलमा आयोजना गरेको सो अन्तरक्रिया कार्यक्रममा क्षेत्रमा भएका योजना कार्यान्वयनको अवस्था, बजेटको स्थिति र संगठन सुदृढीकरण लगायतका विषयमा छलफल भएको थियो । पार्टीको काठमाडौं ९ नम्बर क्षेत्रिय सभापति जयकृष्ण महर्जनको सभापतित्वमा सम्पन्न अन्तरक्रियामा केन्द्रीय सदस्यद्वय ध्यानगोविन्द रज्जित र नानु वास्तोला, पार्टीका पूर्वकेन्द्रीय सदस्य किरण गिरी, महासमिति गौरीप्रसाद दवाडी, वासु कार्की,

सुमन श्रेष्ठ, सुरेश परियार, धर्मराज गौतम, कल्याणी खड्का, गोमा गुरुङ, अमिता प्रधान, सुधा रिजाल, दिलमाया अधिकारी र शैलेस कर्माचार्यको उपस्थिति रहेको थियो । सो अवसरमा केन्द्रीय सदस्यसहित महासमिति बैठकमा राखेका प्रस्तावका विषयमा जानकारी गराउँदै क्षेत्रमा भएका विकास निर्माण र जनप्रतिनिधिहरुले स्थानीय तहमा गरेका विकास निर्माणका अभिलेखीकरण गर्नु पर्ने सुझाव दिएका थिए । त्यस्तै, पार्टीका जिल्ला कोषाध्यक्ष राजेन्द्र बुढाथोकी, जिल्ला सदस्य शुक्र तामाङ, महाधिवेशन प्रतिनिधि तथा जिल्ला कार्यसमितिका पूर्वउपसभापति गौरीप्रसाद दवाडी, वासु कार्की, बाँकी पेज ७ मा

बागमतीमा तामाङ र नेवा: भाषा सरकारी कामकाजको भाषा, अरु प्रदेशमा कहिले ?

कुब्जोड किरात

नेपालका मातृभाषा र सहिद शुक्रराजको सम्झना शास्त्री (जन्मनाम:शुक्रराज जोशी) नेपालका सहिद तथा नेपाल भाषाका प्रमुख साहित्यकार थिए । उनी आर्य समाजका एक सक्रिय सदस्य थिए । उनलाई राणाहरूले वि.सं. १९९७ साल माघ १० गते (नेपाल सम्वत् १०६१) मा टेकुमा रूखमा भुण्ड्याएर मारेको थियो । नेपाल भाषा, नेपाली, हिन्दी, संस्कृत र अंग्रेजी भाषाका ज्ञाता शास्त्रीका ६ वटाभन्दा बढी पुस्तकहरू प्रकाशित छन् । ब्रह्मसूत्र शास्त्र भाष्य, स्वर्गको दरबार, नेपाल भाषा व्याकरण, संस्कृत प्रदीपलगायत उनका थुप्रै पुस्तक प्रकाशित छन् । उनलाई नेपाल भाषाको पुनर्जागरणकालका एक महान् लेखकका रूपमा लिने गरिन्छ । उनले नेपालभाषाको व्याकरण प्रथम पटक प्रकाशित गरे । नेपाल भाषामा वैज्ञानिक रूपले लेखिएको यो पहिलो व्याकरण थियो (स्रोत विकिपिडिया)। नेपालभाषा साहित्य श्रीवृद्धिमा शुक्रराज एकलो थिएनन्, सयौं मातृभाषा योद्धाहरूले जीवन समर्पण गरेका छन् ।

विज्ञका अनुसार मल्लकालसम्म नेपाल बहुभाषिक मुलुक थियो, नेवा:भाषाका अतिरिक्त मैथिली, भोजपुरी, अवधी भाषाको पनि प्रयोग हुन्थ्यो । शाहकालीन सत्ता (१८२६-२०४६) द्वारा नेपाललाई एक भाषी मुलुकमा परिणत गरायो । मातृभाषाहरूलाई दमन गन्यो । दसी प्रमाणको रूपमा समेत मातृभाषा प्रयोग गर्न नपाउने बनायो । खस नेपाली भाषाको दबदबा स्थापित गर्‍यो । नेपाली भाषा-इतरका दर्जनौं मातृभाषी श्रष्टाहरूलाई जेलनेले, सर्वस्वहरणका साथै शुक्रराज जोशी 'शास्त्री'लाई त मृत्यु दण्डसमेत दिइएको थियो । यसरी नै पञ्चायतकाल (२०१७-२०४६) मा 'एक भाषा, एक भेष' लागू गर्‍यो । मातृभाषाहरूलाई 'मान्छे खाने कुरा', 'गाइ खाने कुरा' जस्ता अपमानित शब्दावली प्रयोग गर्नका साथै चरम भाषिक दमन र भाषिक हिंसा निरन्तर दोहोरिएको थियो ।

संविधानमा भाषा

बाँकी पेज २ मा

वागमतीमा....

नेपालको संविधान (२०७२) को धारा-६ ‘नेपालमा बोलिने सबै मातृभाषाहरू राष्ट्रभाषा हुन्। धारा-७ सरकारी कामकाजको भाषाबारे उल्लेख छ । (१) देवनागरी लिपिमा लेखिने नेपाली भाषा नेपालको सरकारी कामकाजको भाषा हुनेछ। (२) नेपाली भाषाका अतिरिक्त प्रदेशले आफ्नो प्रदेशभित्र बहुसंख्यक जनताले बोल्ने एक वा एकभन्दा बढी अन्य राष्ट्रभाषालाई प्रदेश कानुनबमोजिम प्रदेशको सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारण गर्न सक्नेछ । (३) भाषा सम्बन्धी अन्य कुरा भाषा आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकारले निर्णय गरेबमोजिम हुनेछ ।

वाग्मती प्रदेश सरकारले नेपाली भाषाका अतिरिक्त तामाङ भाषा र नेपाल भाषा (नेवा: भाषा) पनि सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोग घोषणा गरेको दिन हो, २०८१ वैशाख २४ गते सोमबार । यस दिनलाई प्रदेश सरकारले प्रदेशभरि सार्वजनिक विदा घोषणा गरेको छ । आजको दिनलाई ‘सरकारी कामकाजको भाषा दिवस’ (अफिसियल लाङ्ग्वेज डे)का रूपमा मनाउनु आवश्यक छ । मातृभाषा अभियन्ताको मतानुसार आजकै दिनेदेखि नेपाल पूर्णरूपले बहुभाषिक मुलुकमा प्रवेश गरेको छ । मातृभाषाको सन्दर्भमा ऐतिहासिक महत्वको दिन बनेको छ ।

वाग्मती प्रदेश सरकारले नेपाली भाषाका अतिरिक्त तामाङ भाषा र नेपाल भाषा (नेवा: भाषा) पनि सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोग घोषणा गरेको दिन हो, २०८१ वैशाख २४ गते सोमबार । यस दिनलाई प्रदेश सरकारले प्रदेशभरि सार्वजनिक विदा घोषणा गरेको छ । आजको दिनलाई ‘सरकारी कामकाजको भाषा दिवस’ (अफिसियल लाङ्ग्वेज डे)का रूपमा मनाउनु आवश्यक छ । मातृभाषा अभियन्ताको मतानुसार आजकै दिनेदेखि नेपाल पूर्णरूपले बहुभाषिक मुलुकमा प्रवेश गरेको छ । मातृभाषाको सन्दर्भमा ऐतिहासिक महत्वको दिन बनेको छ ।

बागमती प्रदेश सभाले ‘ प्रदेश सरकारी कामकाजको भाषा सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०८०’ असोज २२, २०८० गते पारित गर्‍यो । २०८० कात्तिक २३ गते प्रदेश राजपत्रमा

प्रकाशित गर्‍यो । ऐनको दफा १(३)मा ‘राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिले १८० औँ दिनबाट लागू हुने’ उल्लेख भएअनुसार २०८१ वैशाख २४ गतेबाट लागू भएको हो । त्यसअनुसार प्रदेशभरि तामाङ र नेवा:भाषासमेत सरकारी कामकाजको भाषाका रूपमा लागू भएको छ । प्रदेश सरकार मन्त्रीपरिषद्‌ले प्रदेशका सम्पूर्ण सरकारी कार्यालयहरूमा सार्वजनिक विदा दिएको थियो । यद्यपि बागमती प्रदेश शिक्षा निर्देशनालयले विद्यालयहरू विदा नहुने भनेपनि काठमाडौँ महानगरपालिकालेमहानगरअन्तर्गतका सबै विद्यालयहरूमा सार्वजनिक विदा गरेको थियो । सोमबार काठमाडौँ उपत्यका उत्सवमय बनेको थियो । विभिन्न सामाजिक, साँस्कृतिक संघसंस्थाले भाँकी प्रदर्शन गरेका थिए ।

काठमाडौँको बसन्तपुरमा बागमती प्रदेश सरकार, नेपाल तामाङ घेदुङ र नेवा देय् दबूको संयुक्त रूपमा आयोजित विशेष समारोहमा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दहाल प्रचण्डले भाषा ऐन शुभारम्भ भएको घोषणा गर्नुभयो । प्रदेश सरकारले पहिलो चरणमा सरकारी कार्यलयहरूको साइनबोर्ड नेवारी र तामाङ भाषामा लेख्ने निर्णय गरेको छ ।

विज्ञको कथन भाषाविज्ञ अमृत योन्जन तामाङको भनाइमा मातृभाषाको निम्नतम प्रयोग ‘घर’मा बोल्नु हो भने उच्चतम प्रयोग ‘सरकारी कार्यालयहरूमा प्रयोग गरि नु’ हो । तथ्यांकअनुसार देशमा १४२ जातजाति र १२४ भाषा छन् । बालबालिकाको अफ्सम्म आ-आफ्ना मातृभाषामा पढ्न पाएका छैनन् । मातृभाषीहरूको भाषिक मानव अधिकार निरन्तर हनन् भइरहेको भाषाविद् तामाङको कथन छ । आफूले हस्ताक्षर गरेका अन्तर िष्ट्रिय सन्धी महासन्धीहरूसमेतको नेपालले अपहेलना गरिरहेको उहाँ बताउनु हुन्छ। उहाँ बहुभाषिकताको सन्दर्भमा विश्वको अभ्यास पनि हेर्न आवश्यक रहेको ठान्नु हुन्छ ।

सरकारी कामकाजको भाषाको सन्दर्भमा नेपाल बहुभाषिक मुलुकमा प्रवेश गरेको छ । नेपालमा जस्तै गरी विश्वका ५८ वटा मुलुकहरूमा एकभन्दा धेरै सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोग हुने गर्दछ। अफ्रिका महादेशमा पर्ने दक्षिण अफ्रिकामा जुलु, सोथो, स्वाजी, अफ्रिकान्स लगायतका ११

वटा भाषा सरकारी कामकाजमा प्रयोग हुन्छ। यसैगरी पपुवा न्युगिनी, सिङ्गापुर र स्वीट्जरल्यान्डमा ४/४ वटा भाषा सरकारी कामकाजको भाषाको रूपमा प्रयोगमा छन् । बेल्जियम, बोलिभिया, फिजी, न्युजिल्यान्ड, रुवान्डा सहित १२ वटा देशमा ३/३ वटा सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोगमा छन् भने श्रीलंका, अफगानिस्तान, फिनल्यान्ड लगायतका ४१ वटा देशहरूमा २/२ वटा भाषा सरकारी कामकाजमा प्रयोग हुन्छ । यी ५८ देशहरूमा संघीय तहमै एकभन्दा धेरै मातृभाषाहरू सरकारी कामकाजको भाषाको रूपमा प्रयोग भइरहेका छन् । भारतजस्तै प्रदेश तहमा सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोग गर्ने देशहरू धेरै छन् ।

हामीले गहिरो सास लिनु पर्ने के हो भने प्रदेश सरकारले सकारात्मक बाटोतिर कदम बढाएको छ । अब नेपालमा हुने गरेको सबै खाले भाषिक विभेदको अन्त हुँदै जानेछ र भाषिक समान अधिकार मात्र होइन कि भाषिक मानव अधिकार समेत स्थापित हुनेछ ।

तथ्यांकमा तामाङ र नेवार देशको कुल जनसंख्याको पाँचौँ स्थानमा रहेको तामाङ जातिको जनसंख्या १६ लाख ३९ हजार ८ सय ६६ रहेको छ। यसैगरी तामाङ भाषाका बोल्नेको जनसंख्या १४ लाख २३ हजार ७५ रहेको छ । तामाङ भाषा तामयिग लिपिमा लेखिन्छ ।

कुल जनसंख्याको आठौँ स्थानमा रहेको नेवा: (नेवार) जातिको कुल जनसंख्या १३ लाख ४१ हजार ३ सय ६३ जना रहेको छ । यसैगरी नेपालभाषा (नेवारी) बोल्नेको जनसंख्या ८ लाख ६३ हजार ३ सय ८० रहेको छ । नेपालभाषा रञ्जना लिपिमा लेखिन्छ ।

बाहुल्यता र ऐतिहासिकताका आधारलाई लिएर यो समुदायले राजनीतिक रूपमा नेवा: ताम्सालिङ प्रदेश नामाकरणको माग गर्दैआएका छन् । तत्कालका निमित्त बागमती प्रदेश कायम छ । तामाङ र नेवा: भाषा प्रदेश सरकारी कामकाजको भाषा बनेकाले सायद ऐतिहासिकता र मौलिकताका खोजी कार्य निरन्तर हुँदै जाने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

अरु प्रदेशमा कहिले ?

भाषा आयोगले प्रदेश सरकार हरूलाई संविधान कार्यान्वयन गर्न सुझाउँदै आएको छ । यसैगरी स्थानीय सरकार अर्थात् पालिकास्तरमा बाहुल्यताका

आधारमा स्थानीय भाषालाई पालिकाको सरकारी कामकाजको भाषा बनाउन सकिने सिफारिस गरेको छ। बागमती प्रदेश सरकारले संविधान कार्यान्वयनमा गम्भीरता जताएकाले वैशाख २४ भाषा दिवस मनाइएको छ । प्रदेश-१ अर्थात् कोशी प्रदेश, मधेस प्रदेश, गण्डकी प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश, कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशले संविधानको कार्यान्वयनमा कदम अघि बढाउने अपेक्षा राखिएको छ। तर कहिले ?

कुन प्रदेशमा कति भाषा बोलिन्छन् र कुन जातिका भाषाको बाहुल्यता छ भन्नेबारे राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्यांक स्पष्ट छ । मुलुकमा १२४ भाषा बोलिने तथ्यांकले देखाएका छ । सबैभन्दा बढी ४४ दशमलब ८६ प्रतिशतले नेपाली भाषा बोल्दछन् । त्यसपछि मैथिली ११ दशमलब ०५ प्रतिशत, भोजपुरी ६ दशमलब २४ प्रतिशत, थारु ५ दशमलब ८८ प्रतिशत, तामाङ ४ दशमलब ८८ प्रतिशतले बोल्दछन् ।

एक प्रतिशतभन्दा बढी संख्याले बोल्ने भाषामा बज्जिका ३ दशमलब ८९ प्रतिशत, अवधि २ दशमलब ९६ प्रतिशत, नेपालभाषा (नेवारी) २ दशमलब ९६ प्रतिशत, मगर ढुट २ दशमलब ७८ प्रतिशतले बोल्दछन् । यस्तै, डोटेली १ दशमलब ७ प्रतिशत, उर्दू १ दशमलब ४२ प्रतिशत, याक्थुङ/लिम्बू १ दशमलब २ प्रतिशत तथा गुरुङ १ दशमलब १२ प्रतिशतले बोल्दछन् । एक प्रतिशतभन्दा कम ०.०२ प्रतिशत वक्ता संख्या रहेको भाषा ५७ वटा छन् । २५ वटा भाषा ० दशमलब ०१ प्रतिशतले बोल्दछन् । त्यस्तै, साद्री र अंग्रेजी भाषा १ हजार ३ सयले बोल्छन् । तीस“गै २ ९ वटा भाषाको वक्ता शून्य प्रतिशत छ जसमा सबैभन्दा थोरै २३ जनाले कुसुन्डा बोल्न छन् । मुलुकमा बोलिने मातृभाषाहरू यी भाषा बोल्न जातिको मात्र पहिचान होइन । देशको अमूर्त सम्पदा हुन् । यी भाषा जोगाउने सम्बन्धित मातृभाषी समुदायको कर्तव्य त हुँदै हो । त्यसलाई संरक्षण, संवर्द्धन, प्रवर्द्धन गर्ने दायित्व नेपाल सरकारको हो । संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको हो । यसतर्फ ध्यान पुग्न जरुरी छ । आम समुदायले मातृभाषा भन्नासाथ कुनै जाति विशेषकोमात्र पेवा ठान्ने मानसिकता त्यागेर राज्यको दायित्व बलियो बनाउनेतर्फ सोच्न जरुरी छ ।

इन्डिजियस भ्वाइस

इब्राहिम रायसीको मृत्युमा अमेरिकी कनेक्सनको खुलासा

तेहरान : इरानका राष्ट्रपति इब्राहिम रायसीको हेलिकोप्टर दुर्घटनामा मृत्यु भएको छ । इब्राहिम राइसीको मृत्युपछि अमेरिका कनेक्सन खुलेको छ । राईसीको मृत्युमा अमेरिका प्रत्यक्ष रूपमा जिम्मेवार नहुन सक्छ तर यो दुर्घटना पक्कै पनि त्यही कारणले भएको हो । इब्राहिम रायसी कसरी अमेरिकी प्रतिबन्धको सिकार भए भन्ने कुरा बाहिर आएको लिङ्गवाट प्रष्ट हुन्छ । इरानी राष्ट्रपति इब्राहिम राईसीको हेलिकप्टर दुर्घटनाग्रस्त र पुरानो र आधारभूत हेलिकप्टर थियो। अमेरिकाले दशकौंदेखि इरानमाथि नाकाबन्दी लगाएकाले इरानसँग अत्याधुनिक प्रविधियुक्त विमान र हेलिकप्टर छैन। यही कारणले गर्दा राईसीले दशकौअघि नै उत्पादन रोकिएको पुरानो हेलिकप्टरमा चढ्नुपरेको थियो ।

वास्तवमा सन् १९७९ को क्रान्तिपछि इरानमाथि प्रतिबन्ध लगाइएको थियो । यी प्रतिबन्धहरूले ठूलो मात्रामा इरानलाई अमेरिकी वा युरोपेली आपूर्तिकर्ताहरूबाट नयाँ विमान वा विमानका कम्पोनेन्टहरू खरिद गर्नबाट रोकेको थियो। जसका कारण इरानका सैन्य र नागरिक दुवै अपरेटरहरूलाई अमेरिकी विमान कम्पनी बोइङ कम्पनी र युरोपेली विमान कम्पनी एयरबस एसईबाट विमान खरिद गर्न प्रतिबन्ध लगाइएको छ। र यसैले पछिल्ला केही दशकहरूमा, इरानले पुरानो र खराब काम गर्ने विमान-हेलिकप्टरहरूमा निर्भर रहनुपरेको छ।

इरानले अडिट गरिएको विमान प्रयोग गर्छ

ब्लुमबर्गको रिपोर्टका अनुसार इरानी एयरलाइन्सले संसारको सबैभन्दा पुरानो विमानहरू सञ्चालन गर्दछ, उनीहरूको फ्लीटको औसत उमेर २५ वर्षभन्दा बढी छ। त्यस्ता केही विमानहरू अझै पनि इरानमा उडान गरिरहेका छन्, जुन बाँकी विश्वमा सेवानिवृत्त भइसकेका छन्। यसको मतलब इरानले अझै पनि त्यस्ता विमानहरू प्रयोग गरिरहेको छ जसको बाँकी विश्वमा माग छैन। यसमा :अम्यललर्भाी म्यगनविक :ए-डघ र ब्ल्चदगाक व्षण र व्षज्ञण समावेश छन्। म्याकडोनेल डगलसलाई अमेरिकी कम्पनी बोइङले २७ वर्षअघि अधिग्रहण गरेको थियो।

बेल ह्जर्द् एक अमेरिकी मोडेल पनि हो

अल्जजीरा र धेरै मिडिया रिपोर्टहरूले दावी गरे कि इब्राहिम रायसी बेल ह्जर्द् हेलिकप्टरमा सवार थिए। बेल ह्जर्द् हेलिकप्टर एक अमेरिकी मोडेल हो, जुन पहिलो पटक जट्टटङ मा सेवामा प्रवेश गरेको थियो र जट्टटङ मा बन्द गरिएको थियो। अब यसैबाट अनुमान लगाउन सकिन्छ कि इरानी राष्ट्रपति रायसी कसरी पुरानो हेलिकप्टरमा यात्रा गरिरहेका थिए । अर्को इरानी बेल ह्जर्द् द्षज्ञड मा पश्शियन खाडीमा एक कामदारलाई एयरलिफ्ट गर्दा दुर्घटनाग्रस्त भयो, इरानी तेल मन्त्रालयको वेबसाइट अनुसार।

इरानसँग पुरानो र आधारभूत हेलिकप्टर-विमान छ

तर, सन् २०१५ मा अमेरिकासँगको आपाविक सम्झौतापछि जर्मनीले इरानको हेलिकप्टर फ्लीट अपग्रेड गर्न मद्दत गर्ने तयारी गरिरहेको थियो। यो एउटा सम्झौता थियो जसले केही समयको लागि प्रतिबन्धहरू कम गर्‍यो, तर जर्मनीबाट हेलिकप्टरहरूको नयाँ आपूर्ति कहिल्यै साकार भएन किनभने त्यो सम्झौता डोनाल्ड ट्रम्प प्रशासन अन्तर्गत तोडियो। नतिजा यो हो कि इरानले केहि पुरानो र सबैभन्दा आधारभूत हेलिकप्टरहरू उडान गर्दछ जुन आज पनि प्रयोगमा छ। इरानले आफ्ना इन्जिनियरहरूको सीपमा भर परेको छ जसमा विमान र तिनका पार्टपुर्जाहरूलाई सीमित पहुँचका साथ हावायोर्य राख्ने तरिकाहरू खोज्न सकिन्छ। तर, अहिले रुस र चीनबाट सहयोग भइरहेको छ र केही आपूर्ति पनि भइरहेको छ । तर इरान अझै पनि अमेरिका र युरोपको आधुनिक प्रविधिबाट वञ्चित छ ।

राईसी बेल २१२ हेलिकप्टरमा मात्रै यात्रा गरिरहेका थिए ।

उल्लेखनीय छ कि राष्ट्रपति इब्राहिम रायसी आइतवार अजरबैजानमा बाँध उद्घाटन गरेर फर्कने क्रममा मृत्यु भएको थियो। उनको काफिमा दुईवटा हेलिकप्टर थिए । त्यसको अर्थ उनको काफिमा तीनवटा बेल २१२ हेलिकप्टर थिए । तर ती दुई हेलिकप्टरलाई केही भएन तर उनीहरूको हेलिकप्टर दुर्घटनामा परेको थियो, जसमा परराष्ट्रमन्त्रीसहित नौ जना सवार थिए । यो हेलिकप्टर दुर्घटनामा सबैको मृत्यु भएको छ। यो घटनापछि इरानसँग आधुनिक अत्याधुनिक हेलिकप्टर र विमान भएको भए रायसीको ज्यान बच्न सकिन्थ्यो भन्ने बताइन्छ । यसै कारण राईसी अमेरिकी प्रतिबन्धको सिकार बनेको बताइएको छ ।

चीनको अन्तर्राष्ट्रिय ट्राभल फेयरमा नेपाल पुरस्कृत

चीनको ग्वाङ्झाउमा आयोजित ग्वाङ्झाउ अन्तर्राष्ट्रिय ट्राभल फेयर (जीआइटीएफ) २०२४, मा नेपाल पर्यटन बोर्डलाई ‘मस्ट पपुलर कल्चरल टुरिजम डेस्टिनेसन अवार्ड २०२४’ प्रदान गरिएको छ । जेठ ३ देखि ५ (मे १६ देखि १८) सम्म भएको फेयरमा पाटा नेपाल च्याप्टरले चाइना आउटबण्ड टुरिजम रिसर्च इन्स्टिच्युट (कोटरी) बाट ‘ओभरअल परफरमेन्स अवार्ड’ प्राप्त गर्‍यो ।

साथमा पाटा नेपाल च्याप्टरले ग्वाङ्झाउ अन्तर्राष्ट्रिय ट्राभल फेयर (जीआइटीएफ) बाट ‘बेस्ट पार्टनर अवार्ड’ पनि प्राप्त गरेको छ । नेपालबाट सहभागी जुगल हलिङजेजले मेलामा ‘गोल्ड अवार्ड फर प्रोडक्ट इनोभेसन’ प्राप्त गरेकाे फेयरमा सहभागी नेपाल पर्यटन बोर्डका अधिकृत प्रदीप गैरले जानकारी दिए । जीआइटीएफ २०२४ मा नेपाल पर्यटन बोर्डको नेतृत्वमा नेपालबाट पाटा नेपाल च्याप्टर र ७ ट्राभल एजेन्सी तथा होटलको सहभागिता रहेको थियो । कोभिड-१९ महामारीपछि जीआइटीएफमा नेपालको यो पहिलो सहभागिता हो ।

उद्घाटन समारोहमा ग्वाङ्जाओका लागि नेपालका कार्यवाहक महावाणिज्यदूत सरोज भट्टराई सहभागी भएका थिए । सो अवसरमा पर्यटन बोर्डका अधिकृत कुन्दन शर्माले नेपालको पर्यटन सम्भाव्यताबारे प्रस्तुति दिएका थिए । चीन नेपालको प्रमुख पर्यटकीय स्रोत बजार रहेको अवस्थामा ग्वाङ्झाउ अन्तर्राष्ट्रिय ट्राभल फेयर (जीआइटीएफ) २०२४, मा नेपालको सहभागिताले पर्यटन प्रवर्द्धनमा थप सहयोग पुग्ने बोर्डले अपेक्षा गरेको छ ।

नेपालले यस अधि सेन्टरमा आयोजित अरेवियन ट्राभल मार्केट (एटीएम-२०२४) को ३१ औँ संस्करणमा सहभागिता जनाएको थियो ।

आगलागी पीडित परिवारलाई राहत वितरण

सुनसरी । सुनसरीको दुहवी नगरपालिका वडा नम्बर ९ छाताबेलीका ११ घरपरिवार आगलागीपीडितलाई राहत वितरण गरिएको छ ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री भगवती चौधरीले मन्त्रालयका सचिव दिनेश भट्टराई समेतको उपस्थितीमा एक कार्यक्रमकाविच आगलागी पीडित

परिवारको घरमै पुगेर उक्त राहत रकम हस्तान्तरण गर्नुभएको हो ।

त्यसैगरी इटहरी नगरपालिका वडा नं ७ रामजानकी टोल सिसौना निवासी आगलागि पिडित इन्द्रकुमार खड्काको घरमै गएर राहत सामग्री वितरण गरिएको छ ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, समाज कल्याण परिषद्‌ले

थिगि ठाइस साप्ताहिक

– छिमेकी तथा आफ्ना साथीभाइको निन्दा गर्ने बानी परापूर्व कालबाटै मानिसको मनोरंजनको विषय बन्दै आएको छ ।			
- प्रेमचन्द			
वर्ष १७	अङ्क ३५	नं.सं. ११४४	२०८१ जेठ ०९ बुधबार
22 May 2024 Wednesday			

सम्पादकीय

देशको भविष्यसमेत अन्यौल देखिएको छ !

देशमा अहिले अस्थिर सरकार रहेको छ। देशको पहिलो ठूलो पार्टी नेपाली कांग्रेस प्रमुख प्रतिपक्षको रूपमा रहेको छ भने दोस्रो ठूलो दल नेकपा एमाले सरकारको सारथी बनेको र तेस्रो दलको हैसियतमा रहेको नेकपा माओवादीले सरकारको नेतृत्व गरेको अवस्था छ। त्यस्तै नेपाली राजनीतिमा देखिएको बेथिति विसंगति र सत्ताको आडमा हुने गरेको भ्रष्टाचार, कालोबजारी, कमिशनखोरी र नातावाद-कृपावादको जालो तोड्ने नारा दिएर आम नेपाली जनताका सहानुभूति प्राप्त गर्दै चौथो शक्तिको रूपमा उदाएको रास्वपा पनि सरकारको सारथीको रूपमा सत्ता गठबन्धनमा जाडिएको छ।

यसरी देशको राजनीतिक समीकरणले देशलाई अन्योलता र अस्थिरता तर्फ धकेलेको अवस्था छ। जसको कारण पनि प्रधानमन्त्रीको लागि संसदबाट डेढ वर्षभित्र नपुग्दै चौथोपटक विश्वास मत माग्दै प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले वेलमा नारावाजी गर्दै गरेका नेपाली कांग्रेसका सांसदहरूलाई 'यो कदम निकै महँगो पर्ने' चेतावनीसमेत दिनु परेको अवस्था छ। कांग्रेसले चुक्ता गर्नुपर्ने मूल्य के हुनसक्छ त्यो भने उनले खोलेनन्।

प्रधानमन्त्रीले प्रतिनिधि सभाको विश्वासको मत लिन लाग्दा संसद् अवरुद्ध हुनु देशकै लागि दुर्भाग्य हो। विपक्षले वेल घेराउ गर्दागर्दै मर्यादापालकको घेरामा प्रधानमन्त्री रोस्ट्रममा पुगेर विश्वासको मतको प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नु र हतार हतार प्रस्ताव पारित भएको घोषणा हुनु पनि संसदीय लोकतन्त्रमा उचित र मर्यादित अभ्यास होइन।

नेपालको संसदीय इतिहासमा २०८१ साल जेठ ७ गते 'कलङ्क'का रूपमा अङ्कित हुनेभयो। प्रधानमन्त्री दाहाल स्वयंले पनि यो 'गतिविधि' कांग्रेसका लागि कलङ्कका रूपमा स्थापित हुने दाबी पनि गरे। तर, कलङ्क उनीमाथि पनि लाग्दैछ भने उनले बिसैको देखियो।

संविधानतः प्रधानमन्त्रीले कुनै पनि बेला प्रतिनिधि सभाको विश्वासको मत लिन सक्छ। तर, मुठभेडको नियत नभएको भए प्रधानमन्त्री दाहालले पहिले संसद्को अवरोध खुलाउनुपर्थ्यो। कारण, सहकारी ठगीको छानबिनका लागि संसदीय समितिको माग गर्दै विपक्षले गरेको संसद् अवरोध कायमै थियो।

अर्कोतिर, जनता समाजवादी पार्टी नेपालले फुटेर गएका सदस्यहरूको वैधानिकतामा प्रश्न उठाएर दायर गरेको रिटमा सर्वोच्चमा परेको छ। बजेट पेस गर्न अझै एक साता बाँकी रहेकाले विश्वासको मत लिन केही समय सारेको भए पनि दुर्भाग्यपूर्ण स्थिति टर्न सक्थ्यो।

संसदीय छानबिन समितिको कार्यादेश तयार गर्न बनाइएको कार्यदलमा सहमति हुन नसकेपछि विपक्षले संसद् चल्न नदिने पनि थाहै थियो। यसबाट संसदीय मर्यादा भताभुङ्ग बनाउने अग्रसरता प्रधानमन्त्री दाहालले लिएको देखिन्छ। मर्यादा र व्यवस्था कायम राख्ने दायित्व विपक्षभन्दा बढी सरकारको हुन्छ।

विपक्ष सहभागी नभएको विश्वासको मतले प्रधानमन्त्री दाहाललाई सरकार चलाउने कानुनी वैधता त प्राप्त होला तर उनको सरकारको शासन गर्ने नैतिक वैधतामा भने गुम्ने छ। यस्तो अवस्था देश र जनताकै लागि पनि दुर्भाग्य हो।

सत्तारूढ दलका नेताहरूको धम्कीपूर्ण बोली र व्यवहारले विपक्षलाई पेलेरै जाने मनःस्थिति बनाएजस्तो देखिन्छ। यसका लागि सरकारले संसद्को अधिवेशन अन्त्य गर्ने, सडकको विरोधलाई दमन गर्ने र अध्यादेशबाट शासन चलाउने अलोकतान्त्रिक बाटोमा जान पनि सक्छ।

प्रधानमन्त्री दाहालले भनेजस्तो नेपाली कांग्रेसका लागि महँगो परोस् वा स्वयं दाहालका लागि उनको कदम प्रत्युत्पादक होस् त्यसले जनसाधारणलाई खासै फरक पर्दैन। साथै यस घटनाक्रमले आम जनमानसमा राजनीति र राजनीतिक दल प्रति वितृष्णा भने जगाएको छ र सत्ता र प्रतिपक्षको मर्यादाहीन अभद्रताबाट पनि बर्तमान सत्तागठबन्धनमा रहेका दलहरू, प्रमुख प्रतिपक्ष र प्रतिपक्ष दलहरू जनता प्रति उत्तरदायी नरहेको आंकलन राजनीतिक विश्लेषकहरूको रहेको छ। देशमा देखा परेको अस्थिर राजनीतिको अन्त्य हुन अझै केही समय लाग्ने र यसले देशको भविष्यसमेत अन्यौल देखिएको छ। यही विषय आजको बर्तमान अवस्थामा जनताका लागि सबैभन्दा चिन्ताको विषय बनेको छ।

● रुषा थापा

कुनै पनि वस्तु तथा सेवा खरिद गरेपश्चात् अनिवार्य बिल लिनु दिनुपर्ने कानूनी व्यवस्था छ। व्यापारीहरूले पनि आफुले सामान खरिद गर्दा र बेच्दा अनिवार्य बिल लिनु दिनुपर्छ। व्यापारी तथा व्यवसायीहरूले सामान किनेको मूल्यको २० प्रतिशतसम्म मात्र नाफा खान पाउने कानूनी प्रावधान छ।

उदाहरणका लागि व्यापारीले कुनै सामान सय रुपैयाँमा किनेमा उसले नाफा खाएर एक सय २० रुपैयाँ सम्ममा बेच्न पाउँछ। त्योभन्दा बढी मूल्य लिएमा कालोबजारी गरेको मानिन्छ। अहिले बजारमा व्यापारीहरू सय रुपैयाँमा खरिद गरेको सामान सीधासाधी देखेमा हजार रुपैयाँसम्म लिन्छन्। सामान खरिद गरेबापत बिल पनि दिँदैनन्।

साना-ठुला सबै व्यापारी ग्राहकसँग सामानको पैसा लिन्छन् तर बिल चाँहि दिँदैनन्। कसैले बिल मागिहाले नक्कली बिल दिन्छन्। किनकि बिल दिएमा त राज्यलाई कर पनि त तिर्नुपर्छ। व्यापारीहरू आफुखुशी सामानको मूल्य तोकेर बेचिरहेका छन्। सर्वसाधारणलाई महँगोमा सामान बेच्छन्। तर, बिल दिँदैनन्। अनि राज्यलाई तिर्नुपर्ने राजस्व छल्छन्।

यता, यातायात व्यवसायीहरू पनि यात्रुसँग पैसा उठाउँछन् तर टिकट दिँदैनन्। घरधनीहरू डेराबहालसँग चर्को भाडा उठाउँछन्, बिल चाँहि दिँदैनन्। यहाँ व्यापारीदेखि यातायात व्यवसायी, घरधनी सबैले राज्यको नीतिनियम तथा कानूनमाथि धितो लगाइदिएका छन्। बजारमा घरधनीहरू आफुखुशी मूल्यमा घर भाडामा लगाइरहेका छन्।

सरकारले गाडी भाडा निर्धारण गरिदिएको छ। तर, यातायात व्यवसायीहरू यात्रुसँग मनलाग्दी भाडा असुल्छन्। व्यापारीहरू पनि आम सर्वसाधारण ठगिरहेका छन्। अहिले पनि निजी कम्पनी, संघसंस्था, होटल, रेस्टुरेन्ट वा घरायसी काम गर्नेहरूलाई हातमै तलब थमाइन्छ। बैंकमार्फत दिइँदैन। यसले उनीहरूमाथि श्रम शोषण भइरहेको छ।

उनीहरूले सरकारले तोकेबमोजिम पारिश्रमिक पाएका छन् न राज्यले राजस्व। बजारमा दर्ता बिना व्यापार व्यवसाय सञ्चालन भइरहेको भेटिन्छ। र, यो कम जारी छ। एकले दर्ता बिना व्यवसाय गरी कमाएको देखेर अरूले पनि

त्यँही बाटो रोज्ने गरेका छन्। उपभोक्तालाई मूल्यमा सामान बेच्ने अनि राज्यलाई राजस्व छल्ने कार्य जारी नै छ।

तर, यसप्रति कसको ध्यान जाने ? सम्बन्धित निकाय अनुगमन गर्दैन। अनि उपभोक्तालाई ठग्ने र राज्यलाई कर छल्ने व्यापारी तथा व्यवसायीहरूलाई कसले कारबाही गर्ने ? अहिले बजारमा कुहिएका, सडेका, बिग्रिएका, गुणस्तरहीन सामानहरू छयापछयाप्ती भेटिन्छन्। व्यापारीहरू त्यस्ता सामानसमेत बेचिरहेका छन्। बजारअनुगमनको जिम्मेवारी पाएका सरकारी निकायका कर्मचारीहरू दिनभर अफिसमा घाम तापेर वा गफ गरेर बस्छन्। अनि चाडबाड आउनेबित्तिकै व्यापारी कहाँ पुग्छन्।

यता, राजनीतिक दलका नेताहरू पनि पार्टी चलाउन, चुनाव खर्च टार्न व्यापारी कहाँ नै पुग्छन्। उपभोक्ताको हक अधिकार संरक्षण गर्ने भन्दै विभिन्न संघसंस्था खोलेका उपभोक्तावादी नेताहरू पनि घर खर्च चलाउन व्यापारी कहाँ नै पुग्ने गरेका छन्। मुलुकका ठुलठुला व्यापारीहरूले सरकार ि-सार्वजनिक जग्गा दर्ता गरेर अंकुत सम्पत्ति जोडेका छन्। आफुलाई व्यापारी, उद्योगी भन्ने अनि सरकारी-सार्वजनिक जग्गा दर्ता गरी राज्यको सम्पत्तिको दोहन गर्ने काम ठुलादेखि साना व्यापारीसम्मले गरिरहेका छन्। राज्यलाई राजस्व छल्ने अनि जनता ठग्ने व्यापारी तर सरकार चाँहि यिनीहरूकै माग पूरा गर्ने। हामी सर्वसाधारण व्यापारीहरूले जति मूल्य भन्यो, त्यतिमै सामान किन्न बाध्य छौं।

सामान किनेबापत न बिल पाउँछौं न सामान नै गुणस्तरीय हुन्छ। यद्यपि, राज्य चाँहि आम सर्वसाधारणको हितमा नभई यस्ता ठग व्यापारीहरूको निम्ति काम गर्छ। व्यापारीलाई सहज हुने कानून बनाउँछ। देशमा तीन तहको सरकार छ। तर, बजारमा अनुगमन छैन। सबै आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र नपर्ने भन्दै पन्छिन्। के व्यापारीको अगाडि सरकार निरीह बनेकै हो त ?

अहिले राज्यको ढुकुटीमा राजस्व जम्मा हुन छोडेको छ। सरकारी खर्च दिनहुँ बढिरहेको छ। यातायात ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५४ मा यातायात व्यवसायीले सरकारले निर्धारण गरेकोभन्दा बढी भाडा यात्रुसँग लिन नपाउने र भाडा लिएपश्चात् अनिवार्य टिकट दिनुपर्ने व्यवस्था छ। अहिले लामो रूटमा चल्ने गाडीले सरकारले निर्धारण

गरेको भाडा पाँच सय भएमा सुपर डिलक्स भन्दै ४० प्रतिशत बढी भाडा लिएर हजार रुपैयाँ असुल्छन्।

लोकल गाडीको एक किलोमिटरबाट पाँच किलोमिटरसम्म १९ रुपैयाँ भाडा छ। यातायात व्यवसायीहरू यात्रुसँग आधा किलोमिटर चढेको पनि २५ रुपैयाँ लिन्छन्। लामो होस् या छोटो रूटमा चल्ने सवारीसाधनले विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगहरूले भाडा छुट दिँदैनन्। तर, राज्यबाट भने भाडा छुट दिएको भन्दै कर छुट सुविधा लिन्छन्।

ट्याक्सीमा चढ्नेबित्तिकै सुरुमा ५० रुपैयाँ र प्रत्येक किलोमिटर ५० रुपैयाँ तोकिएको छ। तर, ट्याक्सी व्यवसायीहरू यात्रुसँग एक किलोमिटरकै पाँच सय रुपैयाँ भाडा असुल्छन्। घरधनीहरू ठाउँअनुसार एउटा कोठाको पाँच हजारदेखि २० हजार लिन्छन्। एउटा सटरको २५ हजारदेखि १८ लाखसम्म लिन्छन्। एक फ्ल्याटको ३० हजारदेखि तीन लाखसम्म असुल्छन्। खाली सटर २० लाखदेखि ६० लाखमा किनबेच हुने गरेको छ।

घरधनीहरूले एउटै घरमा करोडदेखि अर्बौं लगानी गरेका हुन्छन्। घर भाडामा लगाएर मासिक लाखौं आम्दानी गर्छन्। तर, लगानी र आम्दानी दुवैको राजस्व राज्यलाई तिर्दैनन्। घरको न छ-छ महिनामा प्राधिकरण चेकजाँच गरिन्छ न घरेलु तथा कम्पनीमा दर्ता गरी पञ्जीकरण नै गरिन्छ। अब सरकारले घर पनि घरेलु तथा कम्पनीमा दर्ता गरी अनिवार्य पञ्जीकरण गर्नुपर्ने कानून बनाउनुपर्छ।

घरको वर्षमा दुई पटक प्राधिकरण चेकजाँच गर्नुपर्ने अनिवार्य व्यवस्था ल्याउनुपर्छ। र, अटेरी गर्ने घरधनीहरूलाई घर सम्पन्नताको प्रमाणपत्र दिनुहुन। राज्यबाट उपलब्ध सेवासुविधाबाट वञ्चित गराउनुपर्छ। निजी प्लेट तथा भाडाको गाडीमा तीन लाखदेखि २५ करोडसम्म लगानी गरिएको हुन्छ। एउटै गाडीले दिनमा पाँच हजारदेखि ५० हजारसम्म कमाउँछन्।

तर, लगानी र आम्दानी दुवैको राजस्व राज्यले पाउँदैन। भाडाको गाडीमा सरकारले लिनुपर्ने राजस्व तीन दशकदेखि बढेको छैन। यता, निजी प्लेटको सवारीसाधनले राज्यलाई सुको कर तिर्दैनन्। आम्दानी चाँहि दिनहुँ पाँचदेखि तीस हजारसम्म गर्छन्। त्यसैले, अब निजी प्लेटको सवारीसाधन पनि घरेलु तथा कम्पनीमा दर्ता

गराई अनिवार्य पञ्जीकरणको व्यवस्था मिलाउनुपर्छ।

भाडाको गाडीजसरी यस्ता सवारीसाधनबाट पनि अब राज्यले राजस्व उठाउनुपर्छ। सरकार राजस्व उठाउन चासो देखाउँदैन। अनि व्यापारी, व्यवसायी, घरधनीहरू राज्यलाई कर तिर्दैनन्। यता, पेन्सन, भत्ता थाप्नेहरू पनि राज्यलाई राजस्व तिर्दैनन्। अफ अवकाश प्राप्त सरकारी कर्मचारीको त महिना सुरु हुनेबित्तिकै खातामा पेन्सन आइपुग्छ। सरकारले महिनाअगावै पेन्सन हालिदिँदा राज्यलाई ठुलो घाटा हुँदै आएको छ।

सरकारले पेन्सन मात्र मासिक खर्बौं वितरण गर्ने गरेको छ। अनि त्यो रकम बैंकमा राखेर महिनाको अन्यमा मात्र कर्मचारीको खातामा पेन्सन हालिदिए राज्यको ढुकुटीमा मासिक करोडौं ब्याज जम्मा हुनेछ। सरकार राजस्व उठाउनतर्फ ध्यान दिँदैन, विदेशी ऋण लिनतर्फ मात्र सरकारको ध्यान केन्द्रित छ। अहिले नै विदेशी ऋण २७ खर्ब पुगिसक्यो।

प्रत्येक नेपालीको टाउकोमा लाखौं विदेशी ऋण छ। यता, राष्ट्र बैंक उद्योग, कलकारखाना खोल्न कर्जा दिँदैन। घरजग्गा, गाडी र सेयरमा मात्र कर्जा लगानी गर्न भन्छ। एक किता सेयर ३५ सयसम्ममा खरिदबिकी भइरहेको छ। जग्गा आनाकै लाखदेखि करोडमा बेचबिखन भइरहेको छ। गाडी पनि लाखदेखि करोडमा बिकी भइरहेको छ।

यसले सीमित व्यक्तिहरूलाई फाइदा भएपनि समग्र मुलुक र जनतालाई ठुलो नोक्सान भएको छ। एउटा उद्योग खोलिएमा त्यो उद्योगबाट सयौंले रोजगारी पाउँछ। सयौंको घरपरिवार चल्छ। कामको खोजीमा विदेश जानुपर्दैन अनि राज्यले पनि राजस्व पाउँछ। तर, घरजग्गा, गाडी र सेयरको किनबेचले त सीमित व्यक्तिहरूलाई मात्र फाइदा पुग्छ।

यसबाट न राज्यले राजस्व नै पाउँछ। त्यसैले, अब राष्ट्र बैंकले आफ्नो नीति परिवर्तन गर्नुपर्छ। घरजग्गा, गाडी र सेयरमा होइन, उद्योगधन्दा खोल्नमा प्रोत्साहन गर्नुपर्छ। सरकारमा बसेकाहरू कर उठाउन चासो नदेखाउने, सीमित व्यक्ति, व्यापारी, व्यवसायीको हितमा काम-निर्णय गर्ने अनि सर्वसाधारण ठगिने, राज्य राजस्वविहीन हुने ? यो कतिञ्जेल ?

भक्तपुर

‘मलाई स्कूलबाट निकाल्नुहोस्, तर म मेरो कपाल काट्ने छैन’

एजेन्सी। हामी जहाँ बस्छौं वा जहाँ काममा जान्छौं, त्यहाँ आफ्नै नियमहरू छन्। जवसम्म हामी त्यहाँ बस्नु पर्छ, हामीले ती नियमहरू कडाईका साथ पालन गर्छौं। यस्तै एउटा नियम कपाल राम्रोसँग राख्नु हो, र त्यो पनि केटाहरूको लागि काट्नु आवश्यक छ। विद्यालयमा छोटो कपाल बनाउनु अनिवार्य हुन्छ। खासगरी केटाहरूको लागि।

विद्यार्थीहरूलाई नियमित रूपमा कपाल काट्न निर्देशन दिइन्छ। कसैले नियम पालना गरेन भने त्यसको सजाय पनि हुन्छ। १२ वर्षको केटाले यसअघि कपाल काट्न कैँची प्रयोग गरेको थिएन। उनको कपाल अरु केटीको भन्दा बाक्लो र लामो छ तर समस्या स्कूलका साथीहरूलाई यो मन पर्दैन। उनीहरू बच्चालाई कपाल राम्ररी काटेर विद्यालय आउन भन्छन्, तर केटाको समस्या यो हो कि उसलाई यो काट्ने डर छ। यसको पछाडि गम्भीर कारण पनि छ।

ओडिटी सेन्ट्रलको समाचार अनुसार फारुक जेम्स नामकी ती बालक १२ वर्षका छन् र स्कूल पढ्छन्। एकचोटि तपाईंले केटालाई देख्नुभयो भने, उसलाई केटी भनेर गल्ती गर्नु हुन्छ किनभने उसको कम्मरसम्म लामो र बाक्लो कपाल छ। कपाल काटेको मात्रै उल्लेख गर्दा डराएको कारण यस्तो

भएको हो। डाक्टरहरूले उनको अवस्थालाई टन्सुरफोबिया नाम दिएका छन्, जसमा बिरामी कपाल काट्न निकै डराउँछन्। अभिभावकले बालबालिकाको डर बुझ्छन् तर विद्यालय बुझ्न तयार छैनन्। डाक्टरको नोट पाएपछि पनि विद्यालयले कपाल काट्न भनेको छ।

फारुखकी आमाले आफू बच्चालाई पोनीटेलसहित पठाउन तयार रहेको तर अनुमति नदिएकाे बताइन। केटाले पटकपटक सजाय पाएको छ र अहिले विद्यालयले यस प्रकारको फोबियालाई स्वीकार नगरेकोले विद्यालयबाट निकालिने डर छ। यो फरक कुरा हो कि फारुक आफ्नो कपालका कारण सामाजिक सञ्जालमा निकै चर्चित छन् र इन्स्टाग्राममा उनका २.५ लाखभन्दा बढी फलोअर्स छन्।

टिकटकमा भाइरल किमको गीत दक्षिण कोरियामा प्रतिबन्ध

सियोल । दक्षिण कोरियाले प्योङयाङका नेता किम जोङ उनलाई ‘फ्रेन्डली फादर’ (मिलनसार बुवा) र ‘महान् नेता’ भनेर प्रशंसा गर्ने भाइरल उत्तर कोरियाली प्रोपोगान्डा गीतमा प्रतिबन्ध लगाउने बताएको छ। सियोलको मिडिया नियामकले अप्रिलमा रिलिज भएदेखि टिकटकमा हिट भएको म्युजिक भिडियोले देशको राष्ट्रिय सुरक्षा ऐनको उल्लङ्घन भएको बताएको हो।

‘गीतले किमलाई आदर्श पात्रको रूपमा वर्णन गर्दछ र उनको प्रशंसा र महिमा गर्दछ,’ सियोलको कोरिया सञ्चार मानक आयोगले सोमबार एक विज्ञप्तिमा भन्यो। सुरक्षा ऐनले उत्तरको सरकारी वेबसाइट र मिडियामा पहुँच रोक्छ भने शासनको पक्षमा

गरिने काम र भाषणहरूलाई दण्डित गर्दछ। ‘फ्रेन्डली फादर’ म्युजिक भिडियोको २९ वटा संस्करणलाई रोक लगाइने छ,’ आयोगले भन्यो । तर यो कसरी गर्ने भन्ने बारे विस्तृत जानकारी दिएको छैन। यो निर्णय दक्षिण कोरियाको राष्ट्रिय जासूसी सेवाबाट गरिएको अनुरोधपछि गरिएको बताइएको छ।

नियामकले भन्यो, ‘यो भिडियो दक्षिण कोरिया विरुद्धको मनोवैज्ञानिक युद्धसँग जोडिएको सामग्री हो, किनकि यो बाहिरी संसारसँग जोड्न सञ्चालित च्यानलमा पोस्ट गरिएको थियो र मुख्यतया किमको एकतर्फी रूपमा महिमा गानमा केन्द्रित गरिएको छ,’ नियामकले भन्यो ।

यता सम्भावित प्रतिबन्धले दक्षिण

कोरियालीहरूको चासो जगाएको छ । जसका कारण भन् धेरैले भिडियोमा के छ भनेर हेर्न थालेका गरेका छन् । भिडियोमा छोडेका टिप्पणीहरूमा केहीले मानिसहरूले यो मजाकको आनन्द लिन सक्नु भनेर अधिकारीहरूले भिडियो पहुँचयोग्य छोड्नुपर्ने माग गरेका छन् ।

प्योङयाङको प्रोपोगान्डा मेसिनले विगत ५० वर्षमा जारी गरेको पप गीतहरूको सूचीमामा फ्रेन्डली फादर सबैभन्दा नयाँ हो। रोचक र आकर्षक हिट गीतमा किमलाई ‘बुवा’ र ‘महान्’ को रूपमा वर्णन गर्दछ । ‘हाम्रा मिलनसार बुवा किम जोङ उन, महान् नेता किम जोङ उनको प्रशंसा गरौं,’ गीतमा भनिएको छ ।

केही टिकटक प्रयोगकर्ताहरू यो धुनले उनीहरूलाई जिममा वा घरको काम गर्दा साथ दिने बताएका छन् । अरूले यस गीतले पुरानो स्पेनिस र फ्रेंच पप सङ्गीतको सम्भन्ना गराएको बताएका छन् ।

सन् १९५३ मा कोरियाली युद्ध समाप्त भएपछि दुई कोरिया विभाजित भएका थिए । उनीहरूले शान्ति सन्धिमा हस्ताक्षर नगरेका कारण प्राविधिक रूपमा दुई देश अझै युद्धमा छन्।

सियोलको राष्ट्रिय सुरक्षा ऐनको उल्लङ्घन गरेमा सात वर्षसम्मको जेल सजाय हुन सक्छ । यद्यपि हालै कानूनको कार्यान्वयनमा सहजता भने आएको छ। यता अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको आधारमा कानूनको समीक्षा गर्न पनि माग गरिएको छ । बीबीसी

को हो गौशाला २६ ?

प्रिय भिड तिमीलाई गौशाला -२६ सँग परिचित हुने उत्कृष्ट चाहना छ होइन ?

नियालेर हेर
गौशाला -२६ तिम्रै वरिपरि छिन्

बाह्र हप्ताको गर्भमा
जब लिङ्ग निर्धारणबाट
योनी पहिचानमा आएपछि
जसको एबोर्सन भयो
तिनै हुन् - गौशाला -२६

केही ग्राम दाइजो कम हुँदा
जो जलाइएकी थिइन
आफ्नै श्रीमान र सासुससुराको मिलेमतोमा
तिनै हुन् -गौशाला-२६

जो समसाँझैमा हवसको शिकार भएर घामसँगै अस्ताइन
जसलाई आफ्नै हजुरबाले चकलेट देखाएर जिन्दगीको गुलियो निखारिदिए
तिनै हुन् -गौशाला -२६

जसको गोप्य भिडियो आफ्नै प्रेमीद्वारा सार्वजनिक भएपछि
घरको सिलिङ फ्यानमा घुमिरहिन
जो पत्रकारले नाङ्गो फोटो छापिदिछु भनी बल्याकमेलमा परेर
आफ्नो नाडी काटिन
तिनै हुन् -गौशाला -२६

जसको सुत्केरीमा आराम नपाएर आड खस्यो
जसको सार्वजनिक भिडमा स्तन घोचियो
जसलाई जागिर खानका निमित्त लजमा अन्तर्वाता गरौं भनेर
बोलाइयो
तिनै हुन्- गौशाला -२६

धेरै पर पुगु पर्देन प्रिय भिड
तिम्रै वरपर छन् -गौशाला -२६

प्रलोभनमा पारेर हिंसा हुने गरेको छ : मन्त्री चौधरी

काठमाडौँ । महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री भगवती चौधरीले महिला सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछाडि पारिएका व्यक्तिलाई लक्षित गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले विश्व वैङ्गको सहकार्यमा सुरु गरेको “लैङ्गिक हिंसा रोकथामका लागि एकीकृत विकास परियोजना”को शुभारम्भ गर्दै मन्त्री चौधरीले

त्यस्तो बताउनुभएको हो । मन्त्रालयले महिला तथा बालबालिका लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सीमान्तकृत वर्ग, समुदायका व्यक्तिलाई समेट्नुपर्ने मन्त्री चौधरीले बताउनुभयो । ‘जो थिचोमिचोमा परेका छन्, सीमान्तकृत समुदायका वर्ग तथा समुदायलाई समेट्नुपर्छ । अहिले ६ वटा पालिकामा यो परियोजना सञ्चालन भएको छ । यसलाई अझ विस्तार गर्न आवश्यक छ,’ मन्त्री चौधरीले भन्नुभयो ।

यी क्षेत्रमा कार्यक्रम

सञ्चालन गर्दा मध्य पहाडी लोकमार्ग, तराई-पहाड फास्ट ट्र्याकले छुने पालिकाहरू, सिमाना क्षेत्रका वर्ग, समुदायका उत्पीडित, सीमान्तकृत महिलाहरूलाई कार्यक्रम लक्षित गर्नुपर्ने उहाँले बताउनुभयो ।

परियोजनाले महिलाको सुरक्षा, सुरक्षित आवास, सेल्टर, अस्पतालहरूमा उपचार लगायतको विषय समेटिएको भन्दै उहाँले अझै पनि महिला हिंसाका घटनाहरूमा तत्काल रेस्पोन्स गर्ने खालको कार्यक्रमहरू अझ बढी आउन आवश्यक रहेको बताउनुभयो । ‘महिला हिंसाका घटनाहरूको तत्काल रेस्पोन्स गर्नुस् । हिंसाका घटनाहरू अझै पनि रोकिएनन्, यसमा अझ बढी सेवेदनशील भएर काम गर्नुस्,’ उहाँले भन्नुभयो ।

विकास साभेदार संस्थाहरूलाई आग्रह गर्दै मन्त्री चौधरीले चेलीबेटी बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण जस्ता घटनाहरूमा बढी सेवेदनशील भएर काम गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

अलिअलि तिम्री आमासँग
अलिअलि तिम्री श्रीमतीसँग
अलिअलि तिम्रा दिदीबहिनीसँग
अलिअलि तिम्रा छोरीसँग
हुबहु मिल्छ - गौशाला -२६ को अनुहार ।

अझै पनि हेर्न मन छ गौशाला -२६ को अनुहार ?
राजन कार्की

यी ५ टिप्सले ओछ्यानमा सुत्नेबित्तिकै गहिरो निद्रा

एजेन्सी । छिट्टै निद्रा लाग्ने उपाय : दिनभरको थकान हटाउनको लागि राती शान्त निद्रा लिनु जरुरी छ । निद्राको कमीले रक्तचाप, मधुमेह लगायतका धेरै रोग लाग्न सक्छ । यसबाट बच्न मानिसहरू राम्रो निद्रा लिन नयाँ-नयाँ उपाय अपनाउने गर्छन् । तर, धेरै मानिसहरू सबै प्रयासको बावजुद राती सुत्न सक्दैनन् र यसले उनीहरूको जीवनमा नराम्रो असर पार्छ । धेरै मानिसहरू निद्राको औषधि खाएर सुत्ने प्रयास गर्छन् तर त्यसो गर्नु स्वास्थ्यको लागि राम्रो मानिदैन । धेरै प्राकृतिक उपायहरू अपनाएर तपाईं रातभर आरामसँग सुत्न सक्नुहुन्छ। आउनुहोस् यी उपायहरूको बारेमा जान्नुहोस्।

हरेक दिन एउटै समयमा सुत्ने प्रयास गर्नुहोस् - मेडिकल न्यूज टुडेको रिपोर्ट अनुसार हरेक रात विभिन्न समयमा सुत्ने धेरैको बानी हुन्छ तर यो अनियमित निद्राले निद्रामा बाधा पुर्‍याउन सक्छ । यसो गर्दा शरीरको सर्काडियन रिदम बिग्रन्छ । ऋष्यब्रमष्वल चञ्चलतक शरीरको प्राकृतिक घडी हो, जसको काम तपाईंको शरीर सुत्न तयार छ वा छैन भनी निर्धारण गर्ने हो। यो जैविक घडीले गहिरो निद्राका लागि हर्मोन निस्कन्छ। हरेक रात एकै समयमा ओछ्यानमा जानुले तपाईंको शरीरको प्राकृतिक घडीले तपाईं कहिले सुत्नु पर्छ भनेर भविष्यवाणी गर्न मद्दत गर्दछ।

सुत्दा बत्ती निभाउनुहोस् - राति राम्रो निद्रा लिन कोठाको बत्ती निभाउनुपर्छ । प्रकाशले हाम्रो शरीरको सर्काडियन लयलाई पनि असर गर्छ। सर्काडियन लयले मस्तिष्क र शरीरलाई रातको समय निर्धारण गर्न मद्दत गर्दछ। यदि कोठामा उज्यालो छ भने हाम्रो मस्तिष्कलाई दिन जस्तै महसुस हुनेछ र यसले निद्रामा समस्या उत्पन्न गर्नेछ। यस्तो अवस्थामा ओछ्यानमा जाँदा कोठालाई सकेसम्म अँध्यारो राख्ने प्रयास गर्नुहोस्। यसले तपाईंलाई राम्रो निद्रामा मद्दत गर्नेछ।

स्मार्टफोन प्रयोग नगर्नुहोस्- राति सुत्नुअघि स्मार्टफोन प्रयोग गर्नु हानिकारक हुन सक्छ। दृण्डज को एक अध्ययनले दिनको ड घण्टा भन्दा बढी वा सुत्नु भन्दा कम्तिमा घण्टाभन्दा पहिले मोबाइल स्क्रिन प्रयोग गर्दा निद्रामा नकारात्मक असर पार्न सक्छ। सुत्ने समयमा मोबाइल सिरानी नजिक राख्दा पनि निद्राको गुणस्तरमा असर पर्न सक्छ। भर्खरै गरिएको एक अध्ययनले राती सुत्नुभन्दा १-२ घण्टा अगाडि मोबाइल स्वीच अफ गर्दा शान्त निद्रामा मद्दत पुग्ने देखाएको छ ।

दिनको समयमा सुत्नबाट जोगिनुहोस् - दिनभरि २ घण्टा भन्दा बढी सुत्दा पनि सर्काडियन लयमा बाधा पुग्न सक्छ। एक अध्ययनले हप्तामा कम्तिमा तीन पटक सुत्ने र प्रत्येक पटक २ घण्टाभन्दा बढी समय सुत्ने मानिसको निद्रा नलाग्नेहरूको तुलनामा खराब हुने देखाएको छ। राति राम्रो निद्रा नआएपछि, मानिसलाई लामो निद्रा लाग्छ । यद्यपि, यसबाट बच्न प्रयास गर्नुहोस्, किनकि यो बानीले तपाईंको निद्रा चक्रलाई असर गर्न सक्छ।

दैनिक व्यायाम - शारीरिक गतिविधिले निद्राको गुणस्तरमा सकारात्मक प्रभाव पार्छ। सन् २०२१ को एक अनुसन्धानले ८-१२ हप्तासम्म दैनिक ६० मिनेट लगातार व्यायाम गर्नाले अनिद्राको समस्याबाट निकै राहत मिल्ने देखाएको छ । राति राम्रो निद्राको लागि किताब पढ्न सक्नुहुन्छ। पुस्तकहरू पढ्दा आरामदायी हुन सक्छ र चिन्तित ढाँचाहरू रोक्न मद्दत गर्न सक्छ। राती चिया, कफी जस्ता क्याफिनयुक्त पेय पदार्थको सेवन नगर्नुहोस्।

बागमती प्रदेशस्तरीय सुरक्षा गोष्ठी शुरू

काठमाडौँ । नेपाल सरकार गृहमन्त्रालय र बागमती प्रदेश आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको संयुक्त आयोजनामा विद्यमान सुरक्षा अवस्था, समस्या तथा चुनौति र आगामी कार्यभार लगायतका विषयमा बागमती प्रदेशस्तरीय सुरक्षा गोष्ठी, २०८० शुरू भएको छ । बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री

शालिकराम जम्कटेलले मकवानपुरको हेटौँडामा मंगलबार आयोजित समारोह बिच उक्त गोष्ठीको उद्घाटन गर्नुभयो । गृहसचिव एकनारायण अर्यालको अध्यक्षतामा संचालित उद्घाटन शत्रमा बागमती प्रदेश आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयका सचिव पूर्ण बहादुर दर्जीले

गोष्ठीको उद्देश्यबारे जानकारी दिनुभएको थियो । गोष्ठीको उद्घाटन शत्रमा बागमती प्रदेश अन्तर्गतका १३ जिल्लामध्ये ९ जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूले आ-आफ्नो जिल्लाको विद्यमान शान्ति सुरक्षाको अवस्था, समस्या तथा चुनौती, समाधानका उपाय एवं आगामी कार्यक्रम लगायत विविध विषयमा प्रस्तुतीकरण गर्नुभयो ।

गोष्ठीमा प्रहरी महानिरीक्षक बसन्त बहादुर कुँवर, सशस्त्र प्रहरी महानिरीक्षक राजु अर्याल, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका मुख्य अनुसन्धान निर्देशक हुतराज थापा, नेपाली सेनाका उपरथी विष्णु राउत, गृह मन्त्रालयका पदाधिकारीहरू, बागमती प्रदेशस्तरीय सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू, प्रदेश अन्तर्गतका सबै जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरू तथा सुरक्षा निकायका प्रमुखहरूको सहभागिता रहेको छ ।

राजनीतिकं.....

पेलेरै जाने मनसाय बनाएको प्रष्ट छ । जसको अधिव्यक्ति प्रचण्डले विपक्षीको रबैयाको मुल्य चुकाउनु पर्ने धारणासमेत व्यक्त गरेका थिए ।

माथिका यी घटनाक्रमको शुरुआत भने रास्वपाका सभापति तथा वर्तमान सरकारका गृहमन्त्री रवि लामिछानेको नाम सहकारी ठगी प्रकरणमा जोडिएसँगै विपक्षी नेपाली कांग्रेसले संसदिय छानविन समिति निर्माण गर्नुपर्ने माग गर्दै संसद अवरोध गर्दै आएको छ ।

यही बीच विश्वासको मतका सम्बन्धमा संविधानतः प्रधानमन्त्रीले कुनै पनि बेला प्रतिनिधिसभाको विश्वासको मत लिन सक्छन् भन्ने नै छ । तर पेलेर जाने नियतका सम्बन्धमा बोलेको छैन । कलकित नहुने मनसाय थियो भने प्रधानमन्त्री प्रचण्डले संसदको अवरोध खुलाउने उपाए अपनाएर मात्र विश्वासको मत लिन सक्थे । प्रशस्त सम्भावना थियो । तर, उनले त्यो बाटो रोजेनन् ।

चौथो पटक प्रतिनिधिसभामा विश्वास मत माग्दै प्रधानमन्त्रीले वेलमा नाराबाजी गर्दै गरेका नेपाली कांग्रेसका सांसदहरुलाई यो कदम निकै महँगो पर्ने चेतावनी दिए । उनको भनाइमा कांग्रेसले चूक्ता गर्नुपर्ने मूल्य ठूलै पनि हुनसक्छ । मूल्य चुकाउनुपर्ने विषय वा दिन इतिहासले देला वा जनताले दिन्छन् । प्रधानमन्त्रीले नबुफ्नि नै बोलेको हुनुपर्छ । २०८१ जेठ ७ को यो घटना हुनुको कारण खोजेर जाने हो भने मूल्य चुकाउनु पर्ने भएको घटनाको सजाय जनताले दिनुपर्छ ।

प्रधानमन्त्रीलाई विश्वासको मत लिन कांग्रेसले रोम्नुपर्ने कुनै कारण थिएन । केवल सहकारीका बचतकर्ताको रकम अपचलन गर्ने माथि कारवाही गरौं । सहकारी ठगीमा संलग्न भएको भनेर नेपाल सरकारका उपप्रधान तथा गृहमन्त्रीमाथि आरोप लाग्यो । उनीमाथि पनि छानविन हुने गरी जनताका प्रतिनिधि भएको एउटा संसदीय समिति बनाएर छानविनमा जाउ र यसका लागि प्रधानमन्त्रीलाई समिति बनाउ भनेको हो । समिति नबनाएपछि, यसरी संसद अवरोध गर्न चलन पुरानै हो । यसमा संसदभित्रका कुनै दल अछुतो छैनन् ।

सहकारी संस्थामा रहेको सर्वसाधारणको अबौ रकम ठगिएर अलपत्र परेको छ । सहकारीका संचालकहरु नै सहकारीका रकम अपचलन गरेर फरार अवस्थामा रहेका छन् । सार्थ सहकारीका रकम अपचलन गर्ने माथि सरकारले कुनै ठोस कारवाहीसमेत गर्न सकेको अवस्था छैन । उनीहरुको रकम अपचलन गर्ने माथि कारवाही गरेर सरकारले जसरी हुन्छ उनीहरुको रकम फिर्ता गर्न वातावरण मिलाउनुपर्ने हो । तर, उल्टै सहकारीका बचतकर्ताको करोडौंको रकम अपचलन गर्ने गृहमन्त्री रवि लामिछानेलाई बचाउनती ठगिएका लाखौं जनताको विपक्षमा ठगिएर प्रधानमन्त्रीले विश्वासको मत लिए । इतिहासले सभामुखको भूमिका पनि सम्भन लायक नै मान्नेछ ।

प, धा न म न्त्री ले प्रतिनिधिसभाको विश्वासको मत लिन लाग्दा संसद अवरुद्ध हुनु देशकै दुर्भाग्य हो । विपक्षले वेल घेराउ गर्दागर्दै मर्यादापालकको घेरामा प्रधानमन्त्री रोस्ट्रममा पुगेर विश्वासको मतको प्रस्ताव

प्रस्तुत गर्नु र हतार हतार प्रस्ताव पारित भएको घोषणा हुनु पनि संसदीय लोकतन्त्रमा उचित र मर्यादित अभ्यास होइन ।

संसदीय छानविन समितिको कार्यदिश तयार गर्न बनाइएको कार्यदलमा सहमति हुन नसकेपछि विपक्षले संसद् चल्न नदिने पनि थाहै थियो । यसबाट संसदीय मर्यादा भताभुङ्ग बनाउने अग्रसरता प्रधानमन्त्री दाहालले लिएको देखिन्छ । मर्यादा र व्यवस्था कायम राख्ने दायित्व विपक्षभन्दा बढी सरकारको हुन्छ । विपक्ष सहभागी नभएको विश्वासको मतले प्रधानमन्त्रीलाई सरकार चलाउने कानुनी वैधता त प्राप्त होला तर उनको सरकारको शासन गर्ने नैतिक वैधतामा भने प्रश्न रहिरहनेछ ।

हाल देशमा देखिएको यस प्रकारको घटनाक्रमले राजनीतिक दल सम्बद्ध नेता तथा कार्यकर्ताहरु जन उत्तरदायी नरहेको र तीनको प्रमुख लक्ष्य भनेको राज्यसत्ताको कुसीमा टाँसीरहने र जसरी पनि शासन चलाउने मानसिकताबाट प्रेरित रहेको देखिन्छ, भने अर्को तर्फ देशमा देखिएको राज्यसत्ताको आडमा हुने बेथिाति विसर्गितले निरन्तरता पाउने गरेको छ ।

एमाले....

र नेतृत्वमा रहेर सबैको नाडी छामिसकेका कारण देउजाले पोलिटव्युरो सदस्य महेश बस्नेत, केन्द्रीय सदस्य सोमप्रसाद भित्र र प्रभावशाली नेता निर्मल भट्टराई लगायतको वलियो समूहका उम्मेदवार श्रेष्ठलाई सजिलै परास्त गर्न सफल भएका एक एमाले नेताले जानकारी गराएका छन् ।

निर्वाचनमा उपाध्यक्ष पदमा देउजा समूहबाट उम्मेदवार बनेका सूर्यविनायक नगरपालिकाका प्रमुख समेत रहेका बासुदेव थापालाई पराजित गर्दै किरण थापामगर बिजयी बनेका छन् । उनी बागमती प्रदेश सभा सदस्य समेत हुन् । उनीहरु दुवै पार्टी विधान बमोजिम कार्यकारी पदमा जान नपाउने भएपछि एकै पद उपाध्यक्ष रोजेका छन् । बासुदेवले २ सय २ ९ मत प्राप्त गर्दा श्रेष्ठ समूहका किरण २ सय ६२ मतसहित बिजयी बनेका छन् ।

त्यसैगरी सचिव पदमा बिष्णु तामाङ्ग निर्वाचित भएका छन् । देउजा समूहका तामाङ्गले २ सय ७५ मत प्राप्त गर्दा श्रेष्ठ समूहका शम्भुप्रसाद दाहालले २ सय १६ मत मात्र प्राप्त गरेका छन् ।

उपसचिव पुरुषमा श्रेष्ठ समूहका राजकुमार जोशीलाई १७ मतको फिनो अन्तरले परास्त गर्दै देउजा समूहका सानुकाजी कायष्ठ निर्वाचित हुन सफल भएका छन् भने उपसचिव महिलामा भने ११ मतको फिनो अन्तरले श्रेष्ठ समूहकी उत्तरा नेपाल बिजयी बनेकी छन् । उनले २ सय १८ मत प्राप्त गर्दा श्रेष्ठ समूहकी सुचित्रा श्रेष्ठले २ सय ७ मत पाए भने कुनै समूहमा नपर्नेकी सूर्यविनायक नगरपालिकाकी पूर्व उप प्रमुख जुना बस्नेतले ६६ मत प्राप्त गरिन ।

भक्तपुर एमालेमा २ प्यानलमा उम्मेद्वारी परेको थियो । जिल्ला अध्यक्ष बचन देउजा र सचिव मोहनवीर श्रेष्ठको नेतृत्वमा स्पष्ट प्यानल देखिएको थियो । एमालेको केन्द्रीय निर्देशन बमोजिम जिल्लामा प्यानल प्रस्तुत नभएपनि अधोषित प्यानल उम्मेद्वारी परेको हो ।

जेठ ३ र ४ गतेका लागि तय भएको अधिवेशन नेतृत्व

चयन गर्न नसक्दा एक दिन लम्बिएको थियो । शनिवार विहान निर्वाचन गर्ने भनेपनि २ पटक समय सारेर राति मात्र मतदान प्रक्रिया अधि बढेको थियो । भोटिंग मसिन प्रयोग गरेर भएको मतदानमा ४ सय ९८ जना अधिवेशन प्रतिनिधि मध्ये ४ सय ९१ मात्र सामेल भएका प्रचार विभाग प्रमुख निरन्जन बजगाईले बताए ।

मूख्यतः पूर्व मन्त्रीसमेत रहेका पोलिटव्युरो सदस्य महेश बस्नेत र सूर्यविनायक नगरपालिकाका प्रमुखसमेत रहेका जिल्ला उपाध्यक्ष बासुदेव थापाबीचको तीक्ततापूर्ण सम्बन्ध अधिवेशन सम्म आइपुग्दा छताछुल्ल भएको छ । उपाध्यक्ष थापा देउजालाई दोहोर्‍याउने पक्षमा उभिएपछि देउजालाई अध्यक्ष बनाउन बिगतमा लागिपरेका बस्नेत यसपटक देउजा विरोधि समुहको नेतृत्व गर्न पुगेका थिए ।

निर्वाचनले ५ पदाधिकारी सहित १ सय ५ सदस्यीय नयाँ कार्यसमिति निर्वाचित गरेको बताइएको छ । खुला सदस्यमा अनिल कुमार श्रेष्ठ, राधाकृष्ण लामिछाने, रमेश बुढाथोकी, राजु सुवेदी, रामकुमार बुढाथोकी, निरन्जन बजगाई, अशोकराज ढुंगेल, दिपेन्द्र थापा, कृष्णहरि महत, राष्ट्र शमशेर थापा, रामेश्वर वोहरा र साधुराम दाहाल निर्वाचित भएका छन् ।

देशको.....

साधनहरु सीमित व्यक्तिको कब्जामा रहने र जनताले दुःख पाउने भएकोले समाजवादी व्यवस्थाको आवश्यकता रहेको धारणा व्यक्त राखे ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले भक्तपुरमा हाल कमलविनायक, लिवाली र बेखालमा गरि ३ वटा कभर्ड हल संचालनमा आएको जानकारी दिँदै नगरपालिकाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलाडीहरु उत्पादन गर्न सफल भएको र हरेक वर्ष खेलाडी तथा प्रशिक्षकहरु सम्मान गर्दै आएको पनि बताए । उनले खेलाडीहरु अनुशासित हुनुपर्नेमा जोड दिँदै खेलाडीहरु देश र जनताको हक हित तथा देशको सार्वभौमसत्ता जोगाउन र देशको राजनैतिक विषयमा जानकारी हुनुपर्ने बताए ।

उपप्रमुख रजनी जोशीले भक्तपुर नगरपालिकाले खेलकुद क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिदै आएको बताउँदै खेल शारिरीक तथा बौद्धिक विकासको निम्ति अपरिहार्य भएको धारणा व्यक्त गरिन् ।

बागमती प्रदेश सभाका सांसद सृजना सैजु, राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का वरिष्ठ प्रशिक्षक राजेन्द्र कपाली, अखिल नेपाल टेबुलटेनिस संघका अध्यक्ष चतुरानन्द वैद्य, भक्तपुर जिल्ला भलिबल संघका अध्यक्ष विनोदचरण राय, वडा नं. १ का वडाध्यक्ष एवं युवा तथा खेलकुद समितिका संयोजक श्यामकृष्ण खत्री, वडा नं. ९ का वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व, वडा नं. १० का वडाध्यक्ष लक्ष्मी प्रसाद प्यौमिखा र भनपाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बसन्त भट्टराईलगायतले भक्तपुरमा टेबुलटेनिसको लोकप्रियता बढ्दै गएको चर्चा गर्दै प्रत्येक वडामा खुल्ला व्यायामशालाको व्यवस्था र नगरभित्रका विद्यालयहरुमा खेलकुद प्रशिक्षकहरुको बन्दोबस्त गर्दै आएको जानकारी दिए ।

काठमाडौं.....

उज्वल बज्राचार्य, सुनिलकुमार श्रेष्ठ, श्यामकृष्ण खड्का,

रामेश्वर भट्टराई, लव ढुंगाना, प्रदेश सभापति मोहनकुमार बस्नेत र राजेन्द्र प्रसाद भट्टराई, पार्टीको नागार्जुन नगरसभापति दुर्गाप्रसाद गौतमले पार्टीले क्षेत्रमा गरेका क्रियाकलाप र गतिविधि तथा संगठन परिचालनका विषयमा धारणा राखेका थिए । पार्टीका निर्वाचित नगरका जनप्रतिनिधिहरु कामनपा १२ का वडाध्यक्ष बालकृष्ण महर्जन, कामनपा १४का वडाध्यक्ष सुमन श्रेष्ठ, चन्द्रागिरि नगरपालिका १ का वडाध्यक्ष हरिश्याम रानामगर, चन्द्रागिरि १३ का वडाध्यक्ष श्रीकृष्ण खत्री, चन्द्रागिरि १२का वडा सदस्य प्रदीप अधिकारी, नागार्जुन नगरपालिका ६ का वडाध्यक्ष देवेन्द्रराज गिरी, नागार्जुन ९का वडाध्यक्ष रामकृष्ण भट्टराई, १० का वाडाध्यक्ष सुन्दरबहादुर केसी लामिछाने लगायतले वडामा योजना तर्जुमा गर्दा र बजेट खर्च गर्दा पार्टीको वडा समितिसंग समन्वय गरिएको बताए । सो अन्तरक्रिया कार्यक्रममा कांग्रेसका क्षेत्रीय सचिव वन्दना खड्का, क्षेत्रीय सदस्य माधव न्यौपाने, अनिल लामा, दिपक भट्टराई स्थानीय तहका वडा सभापतिहरु, बुद्धिजीवि, शुभेच्छुक रसंचारकर्मीहरु सहभागी थिए । काठमाडौं ९ नम्बर क्षेत्रीय सभापति जयकृष्ण महर्जनले पार्टीका संगठनहरु क्रियाशिल भए पनि वडाहरु पार्टीका भ्रातृ संस्थाहरुको क्रियाशिलता नभएकाले चाँडो अधिवेशन गरी संगठनलाई चलायमान गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको बताए ।

खप.....

आवश्यक सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउँदै आएको बताउँदै उहाँले आँखा अस्पतालबाट गरिब जनताको निःस्वार्थ रुपमा सेवा हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । अध्यक्ष बिजुकछैले अस्पतालबाट प्रवाह हुने सेवाबाट व्यापक जनताको हित हुने बताउँदै जनताले बुझ्ने सरल भाषामा सेवा प्रवाह गर्न सके विरामीहरुलाई सहज हुने बताउनुभयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले स्थानीय जनताको सहज सेवाको लागि तिलगंगा र हेटौडा आँखा अस्पतालको तुलनामा सस्तो शुल्कमा स्तरीय सेवा प्रदान गर्ने उदेश्यले भक्तपुर नपाले खप तिलगंगा आँखा अस्पताल सञ्चालन गरेको बताउनुभयो । १८ वर्ष अघि भक्तपुरको सानो कोठाबाट सञ्चालित आँखा केन्द्र हाल भक्तपुर नपाबाट सञ्चालित खप अस्पतालको सुविधासम्पन्न भवनबाट सेवा शुभारम्भ हुनु भक्तपुरबासीहरुको लागि गौरवको विषय भएको बताउँदै उहाँले खप तिलगंगा आँखा अस्पतालले विद्यालयहरुमा आँखा शिविर, टोलटोलमा आँखा शिविरहरु सञ्चालन गर्दै आइरहेको बताउनुभयो ।

नगरपालिकाका उपप्रमुख रजनी जोशीले भक्तपुर नपाले जनताको सेवा र सुविधाको लागि समाजवाद उन्मुख गतिविधि गर्दै आइरहेको बताउँदै भक्तपुर नपाले शिक्षा सँगै स्वास्थ्य क्षेत्रमा पनि उल्लेखनीय काम गर्ने योजनाका साथ अगाडि बहिरहेको बताउनुभयो ।

तिलगंगा आँखा अस्पताल काठमाडौंका कार्यकारी निर्देशक डा. सन्दुक रुइतले ऐतिहासिक एवम् सांस्कृतिक नगरका जनताहरुको सेवा गर्न पाउँदा गौरवको अनुभूति भएको बताउँदै आर्थिक र सामाजिक कारणले कुनै

पनि विरामीले आँखा उपचारको सेवाबाट बञ्चित हुन नदिन यस अस्पतालले न्यून शुल्कमा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा जोड दिइने बताउनुभयो ।

खप अस्पतालका निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर मजेशप्रताप मल्लले खप अस्पतालबाट प्रवाहित हुने सेवा सुविधाहरुलाई अभ्ग व्यवस्थित गर्दै लाने योजना रहेको बताउँदै अस्पतालले जनमुखी कार्य गरी ३६५ दिन नै जनताको सेवामा समर्पित भावले काम गर्दै आइरहेको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा खप तिलगंगा आँखा अस्पतालका प्रमुख डा. सुदिप राजभण्डारी, खप तिलगंगा आँखा अस्पतालका इन्चार्ज डा. धिरज अधिकारी, भक्तपुर नपाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई, वडा नं. ९ का वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वलगायतले अस्पतालको प्रगति प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै अस्पतालले गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा जोड दिनुपर्ने सुभाब दिएका थिए ।

दुर्घटना....

काठमाडौं उपत्यका ट्राफिक

कोरा भक्तपुरको चौथौ

संस्करणको तयारी शुरू

भक्तपुर । कोरा भक्तपुरको चौथो संस्करणको तयारी शुरू भएको आयोजक साइकल कनेक्ट भक्तपुरले जनाएको छ । यस वर्षको कोरा जुलाई २० तारिख (श्रावन ५ गते) मा हुने तय गर्दै आयोजकले फेसबुक मार्फत पोस्टर सार्वनिक गरेको हो ।

५०, ७५ र १०० कि.मीको रूटमा गरिदै आएको कोरा साइकलिङ च्यालेन्जमा यस वर्ष २५ कि.मीको नयाँ रूट पनि समावेश हुनेछ । साइकल कनेक्ट भक्तपुरको विभिन्न कार्यक्रमका सहभागी तथा शुभचिन्तकहरुबाट प्राप्त सुभावको आधारमा शुरुआती साइकल यात्रीहरुको सहजताको निम्ति २५ कि.मीको रूट थप गर्ने साथै ५० र ७५ कि.मीको रूट परिमार्जन गर्दै भक्तपुरको थप भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधतालाई समेट्ने निर्णय भएको आयोजकले जनाएको छ । करिब ६०० साइकल यात्रीहरुको उत्साहजनक सहभागिता रहेको गत वर्षको सफलतालाई हौसलाको रूपमा ग्रहण गर्दै यस वर्ष अझ व्यापक सहभागिताको लागि अहिले देखि नै तयारी शुरू गरेको साइकल कनेक्ट भक्तपुरका अध्यक्ष सुमित बालाले जानकारी दिए ।

कार्यक्रमको व्यापक प्रभावलाई जोड दिँदै आयोजक भन्छन्, “भक्तपुर साइकलिङको लागि प्राइम लोकेशन हो । कोरा भक्तपुरको रूट नेपालभरिमा सबैभन्दा चुनौतीपूर्ण रूट मध्य मानिन्छ । नेपालको सबैभन्दा सानो जिल्ला भएपनि भक्तपुरमा छोटो दुरीमा नै हामीले विभिन्न सांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधता देख्न पाउछौं जसले गर्दा कोरा भक्तपुरमा नेपाल भित्र र बाहिरबाट पनि उत्साहपुर्ण सहभागिता हुदै आएको छ भन्ने हाम्रो बुझाई हो ।”

काठमाडौंबाट २०११ मा शुरू भएको कोरा च्यालेन्ज, साइकल कनेक्ट भक्तपुरको आयोजनामा २०२१ देखि भक्तपुरमा शुरु गरिएको हो । गत वर्ष नेपालको १३ जिल्लामा एकसाथ कोरा च्यालेन्ज आयोजना गरिएको थियो । भक्तपुरमा कोरा च्यालेन्ज मार्फत साइकल संस्कृतिको विकास गर्दै सार्हसक साइकल पर्यटन तथा स्थानिय जनजीवनमा नियमित कसरतको महत्त्व उजागर गर्ने प्रयास हुदै आएको छ । यसर्थ कोरा भक्तपुरको मुख्य उदेश्य भनेको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा भक्तपुरलाई एक उदाहरणीय साइकलिङ गन्तव्यको रूपमा स्थापित गर्दै जानु रहेको छ ।

कोरा च्यालेन्ज आयोजना गर्नुको दिर्घकालिन अवधारणाबारे टिप्पणी गर्दै अध्यक्ष बाला टिप्पणी गर्छन्- “दिर्घकालिन रूपमा साइकललाई साइकलमात्र नभइ सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पनि एक अभिन्न अंगको रूपमा स्थापित गर्न हामी तत्पर छौं । गाडी केन्द्रित विकास मोडल भन्दा मानव केन्द्रित विकास मोडल “पैदल र पेडलमैत्री शहर” को अवधारणाको निम्ति पनि यो कार्यक्रम एक शूरााती कोशेढुंगाको रूपमा उभिने विश्वास हामीलाई छ ।”

सन् २०११ मा काठमाडौंबाट सोसल टुर्स, साइकल सिटी नेटवर्क नेपाल तथा पांग्रो आउटडोर्सको पहलमा शुरू भएको कोरा साइर्कलिङ च्यालेन्ज आजको दिनसम्म आइपुग्दा नेपालको सबैभन्दा लोकप्रिय साइर्कलिङ कार्यक्रमको रूपमा स्थापित भएको छ । ५०, ७५ र १०० कि.मि. को निर्दिष्ट साइकल रूटमा साइकल यात्रीहरुले स्वयमलाई एक चुनौतीको रूपमा कोरा च्यालेन्जमा सहभागी भइ साइकल यात्रा गर्ने गर्दछन् । कोराको शाब्दिक अर्थ मुख्यतः तिब्बती संस्कृतिमा कुनै धार्मिक स्थलको परिक्रमा लगाउने कार्य हो । साइकलको माध्यमबाट शहर अथवा कुनै स्थानको निर्दिस्त दुरीमा परिक्रमा लगाउनु कोरा साइर्कलिङ च्यालेन्जको मुख्य आकर्षण हो भने यसरी परिक्रमा गर्दा कुनै सामाजिक कार्यको लागि सहयोग संकलन गर्नु कोरा च्यालेन्जको प्रारम्भिक उदेश्य हो। साइकल यात्रीहरुले साइकल चढेको जम्माजम्मी दुरी अनुसार दाताहरुले सम्पूर्ण अथवा केही भाग रकम कोरा च्यालेन्जले हरेक वर्ष गर्ने कुनै एक सामाजिक कार्यको निम्ति सहयोग गर्ने गरिन्छ। यद्पी हाल कोरा च्यालेन्ज एक व्याइक साइकल जात्राको रूपमा स्थापित हुन पुगेको छ ।

गुपचुप ओटीटीमा रिलिज भएका चलचित्र

फिनल्याण्डमा मिथिला कला प्रदर्शनी

एजेन्सी । ती १० विशेष फिल्म, जुन गुपचुप ओटीटीमा रिलिज भए, जसको कथा दमदार छ, जसलाई तपाईं एक पटक अवश्य हेर्न सक्नु हुन्छ ।

यस्ता धेरै फिल्म हलमा रिलिज हुन्छन् जसको बारेमा न त सामाजिक सञ्जालमा खासै चर्चा हुन्छ न त ठूलै मापदण्डमा कुनै विशेष प्रचार हुन्छ । कतिपय फिल्महरू सीधै ओटीटीमा पनि रिलिज हुन्छन् तर त्यहाँसम्म पुग्नको लागि कुनै ठूलो स्तरको प्रचार हुँदैन । तर जहिले पनि दर्शकको नजर उनीहरूमा पर्यो, त्यस्ता गुमनाम कथाहरू उनीहरूको मनपर्ने बन्छ । यहाँ हामीले २०२३ मा सिधै स्ट्रिमिङ प्लेटफर्ममा रिलिज हुने शीर्ष १० ओटीटी-विशेष फिल्महरूको सूची ल्याएका छौं । तपाईं सप्ताहन्तमा यी हेरेर आफैलाई मनोरञ्जन गर्न सक्नुहुन्छ ।

गुलमोहर: मनोज बाजपेयी, शर्मिला टैगोर, सिमरन अभिनीत यो फिल्म डिज्नी + हटस्टारमा हेर्न सक्नुहुन्छ । फिल्मको कथामा बत्रा परिवार धेरै वर्षदेखि आफ्नो घर गुलमोहरमा बस्दै आएको छ । तर एक समय आउँछ जब नयाँ अग्लो भवनको लागि बाटो बनाउन यो भिल्ला भत्काउनु पर्छ । त्यसोभए पछि, मूभर हरूले सामानहरू प्याक गर्नु अघि, परिवार एक अन्तिम चाड मनाउन सँगै भेला हुन्छन् ।

चोर निकल के भागा: तपाईंले नेटफ्लिक्समा यामी

गोतम, सन्नी कौशल, शरद केलकर अभिनीत यो फिल्म हेर्न सक्नुहुन्छ । फिल्मको कथामा विमान परिचर र उनको प्रेमीले आफ्नो पुरानो ऋण चुक्ता गर्न उडानको क्रममा हीरा चोर्ने पड्थन्त्र गर्छन् । यद्यपि, तिनीहरूको योजना ४०,००० फिटमा असफल भयो, जसले बन्धकको स्थिति निम्त्याउँछ ।

जस्ट वन म्यान इज इनफ: तपाईंले मनोज बाजपेयी, अद्रिजा सिन्हा, विपिन शर्मा अभिनीत यो फिल्म जी५मा हेर्न सक्नुहुन्छ । यो पनि गत वर्ष सिनेमाघरमा रिलिज भएको चलचित्र हो जुन अहिले ओटिटिमा हेरिएको छ । यसको कथामा सत्र अदालतका नियमित अधिवक्ता पीसी सोलंकीले न्यायका लागि पाँच वर्ष एकलै लडेका छन् । उनी एक नाबालिगको मुद्दामा सत्यको पक्षमा उभिए जसलाई एक शक्तिशाली, छली बाबाले आक्रमण गरेको थियो । उनीहरूको प्रयास यस चुनौतीपूर्ण अवस्थामा न्याय प्राप्तमा केन्द्रित छ ।

लस्ट स्टोरीज २: तमन्ना भाटिया, तिलोत्तमा शोम, मृणाल ठाकुर अभिनीत यो शृङ्खला नेटफ्लिक्समा हेर्न सक्नुहुन्छ । यो कथा चार भारतीय निर्देशकले बनाएको छोटो फिल्मको श्रृंखला हो । यी चलचित्रहरू चार फरक महिलाको जीवनमा यौन, प्रेम र कामुकताका विषयवस्तुहरूमा केन्द्रित छन् ।

जाने जान: करीना कपूर

खान, जयदीप अहलावत, विजय वर्मा अभिनीत यो कथा नेटफ्लिक्समा उपलब्ध छ । यसमा एकल आमा अपराधिक अनुसन्धानमा संलग्न हुन्छिन् । उनको छिमेकी, एक कुशल गणित शिक्षक, सहयोग प्रदान गर्दछ । यसैबीच, एक दृढ प्रहरी अधिकारीले केसलाई राम्ररी अनुसन्धान गर्दछ ।

कटहर: ए ज्याकफ्रूट मिस्ट्री: सान्या मल्होत्रा, विजय राज, राजपाल यादव स्टारर फिल्म पनि नेटफ्लिक्समा उपलब्ध छ । यसको कथामा, एक स्थानीय राजनीतिज्ञको बहुमूल्य कटहरचोरी भएको छ । एक दृढ जवान पुलिसले आफ्नो क्षमता प्रदर्शन गर्न असामान्य मामला लिन्छ ।

अपूर्व: तारा सुतारिया, राजपाल यादव, अभिषेक वनजी अभिनित, यो फिल्म तपाईंले Disney*Hotstar मा हेर्न सक्नुहुन्छ । कथामा, अपूर्वले चम्बलमा अपहरण पछि कुख्यात डकैतहरूको गिरोहलाई पराजित गर्छ ।

ब्लडी डैडी: तपाईंले शाहिद कपूर, डायना पेन्टी, राजीव खण्डेलवाल अभिनीत यो फिल्म जयो सिनेमा मा हेर्न सक्नुहुन्छ । कथामा एक मातेको पुलिस अफिसर समावेश छ जसले ड्रग अपरेसनमा बाधा पुर्‍याउँछ र खतरनाक अपराध मालिकको लक्ष्य हुन्छ । त्यसपछि उसले आफ्नो विशेषको सुरक्षाको लागि कडा कदम चाल्नु पर्छ ।

मस्ती में रहे का: ज्याकी श्राफ, नीना गुप्ता, मोनिका पनवार अभिनीत यो फिल्म अमेजन प्राइम भिडियोमा हेर्न सक्नुहुन्छ । कथा एक सेवानिवृत्त विधुरको बारेमा छ जो एकलौ, दोहोरिने जीवन बिताइरहेको छ र साथी बनाउन उत्साहित छ । उसले एक महिला संग गहिरो मित्रता बनाउँछ।

काठमाडौं, । युरोप भ्रमणमा रहनुभएकी मिथिला चित्रकार रन्जु यादवको अर्को एकल मिथिला चित्रकला प्रदर्शनी फिनल्याण्डमा आइतबार सम्पन्न भएको छ ।

गैरआवासीय नेपाली संघ (एनआएनए) फिनल्याण्डको आयोजनामा फिनल्याण्डको राजधानी हेलसिन्कीमा एक दिवसीय चित्रकला प्रदर्शनी सम्पन्न भएको हो । युरोप भ्रमणको क्रममा चित्रकार यादवको यो अन्तिम मिथिला कला प्रदर्शनी थियो ।

प्रदर्शनीमा चित्रकार यादवका ४० वटा मिथिला चित्र राखिएका थिए । उनका चित्रहरू नेपाली समाज र संस्कृतिका राम्रा पक्षको उजागर र नराम्रा पक्षमाथि प्रहार गर्ने खालका हुन्छन् ।

जर्मनी, डेनमार्क र फिनल्याण्डमा आफूना मिथिला चित्रहरू प्रदर्शन गर्न चित्रकार यादव गत वैशाख ६ गते ३३ दिनका लागि युरोप कला यात्रामा गएकी हुन् ।

नेपाली समाज जर्मनीको आयोजनामा गत वैशाख ८ गते

जर्मनीको फ्र्यान्कफर्टमा उनको एकल चित्रकला प्रदर्शनी भएको थियो । त्यसपछि बर्लिनको नेपाली दूतावासमा पनि एक दिनका लागि उनका चित्रहरू प्रदर्शनीमा राखिएको थियो ।

यस्तै, जेठ ११ र १२ गते डेनमार्कको राजधानी कोपनहेगनमा उनको दुई दिवसीय एकल चित्रकला प्रदर्शनी आयोजना गरिएको थियो । त्यसलाई डेनमार्कस्थित नेपाली दुतावास, एनआएनए डेनमार्क र रेस्टुरेन्ट नेपाली भान्छाले संयुक्त रूपमा आयोजना गरेको थियो ।

त्यसअघि एनआएनए डेनमार्कले आयोजना गरेको एक दिवसीय मिथिला आर्ट वर्कशपमा चित्रकार यादवले करिब पचास जना नेपाली र भारतीय बालबालिका र उनका अभिभावकलाई मिथिला चित्र बनाउन सिकाएकी थिइन् ।

राष्ट्रिय ललितकला पुरस्कारले सम्मानित चित्रकार यादव युरोपका तीन देशमा एकल चित्रकला प्रदर्शनी सम्पन्न गरेर र पाँच देशको भ्रमण सकेर जेठ ८ गते मंगलबार स्वदेश फर्किदैछिन् ।

डा. शाक्यको ‘मैले माया लाएको’ सार्वजनिक

काठमाडौं । मुटुरोग विशेषज्ञ डाक्टर स्मृति शाक्य अब पहिचान अब डाक्टरको मात्र रहेन । अब मुटुरोग विशेषज्ञ डा. शाक्य गायिकाको रूपमा पनि चिनिएकी छिन् ।

डा. शाक्यको सुमधुर आवाजमा उनको नयाँ गीत ‘मैले माया लाएको धोका दिन होइन’ को म्युजिक भिडियो सार्वजनिक भएको छ ।

डाक्टर शाक्यको सानैदेखिको रहरको विषय भनेको गायन हो । डाक्टरी अध्ययन तथा प्राणिक्रिसमा लामो समय दिनुपर्दा सानैदेखिएको रहर उनले पूरा गर्न पाएकी थिइनन् ।

अहिले भने डाक्टर शाक्यको गायनमा हालै तीनवटा गीत रेकर्ड भएको छ भने ती गीतमध्ये एउटा गीत ‘मैले माया लाएको’ को म्युजिक भिडियो उनकै युट्युब च्यानलमार्फत शुक्रवार सार्वजनिक भएको हो ।

यस म्युजिक भिडियोको निर्देशन लालटिन, लव सब, गोधुली, विषालु लगायतका चर्चित नेपाली चलचित्रका निर्देशक निर्देशक देवकुमार श्रेष्ठले गरेका छन् । उक्त गीतको भिडियोमा आकाश श्रेष्ठ र करुणा श्रेष्ठकोसाथमा गायिका डाक्टर शाक्यले समेत

अभिनय गरेकी छिन् ।

‘गायन त बाल्यकालदेखि कै इच्छा र चाहना हो, भिडियोमा अभिनय पनि गर्न पाउँदा निकै कौतुहलता र उत्सुकताको साथमा खुसी पनि लागेको छ’ डा. शाक्यले बताइन ।

यस गीतमा शब्द र संगीत वागमती प्रदेशका पूर्वमन्त्री तथा पूर्व सांसद डाक्टर अजयकान्ति शाक्यको रहेको छ । मुटु रोग विशेषज्ञ डा. शाक्यले यस अधि संगीतज्ञ हरिशरण सायमिसंग अरुणा लामा र रुद्रमणिको कालजयी गीत ‘ए-कान्छा मलाई सुनको तारा खसाइ देउन’ कभर गरेकी थिइन् ।

त्यस्तै वागमती प्रदेशका पूर्वमन्त्री साथै पूर्व सांसद डा. शाक्यकै शब्द र संगीतमा ‘केही मिठा कुरा गरौन’ गीत पनि रेकर्ड गराइ सकेकी छन् । यो गीत पनि अहिले छायाँकनको क्रममा रहेको डाक्टर शाक्यले बताइन ।

अष्टवज्र बज्राचार्य

मो.नं. : ९८४१३३३०७६७

हिराबज्र ज्वेलरी

मध्यपुर थिमी- ०४, शंखधरचोक, भक्तपुर

Hira Bajra Jewellery

Madhyapur Thimi-04, Shankhadhar Chowk, Bhaktapur

Tel : ०१-६६३२८०९

सदस्य नेपाल सुनचौडी महासंघ अध्यक्ष हिरा ज्वेलर्स प्रा. लि.

पूर्व अध्यक्ष व्यावृह पुष, थिमी नेपाल सुनचौडी व्यवसायी संघ भक्तपुर शाखा

सल्लाहकार नेपाल सुनचौडी व्यवसायी संघ भक्तपुर, शाखा

Website : www.facebook.com/hbjewels

अर्जुन श्रेष्ठ

को-अर्डिनेटर

९८४१३००४१६, ९८४५७४९४१६

इन्द्रभक्त श्रेष्ठ

व्यवस्थापक

९८४१५०४७११, ९८१०३११०८७

थिमी बैक्वेट प्रा. लि.

मध्यपुर थिमी-३, चारदोबाटो टि.बी. अस्पतालको अगाडि

स्तरिय, उत्कृष्ट सेवा, हाईजेनिक परिकार, सुबिधा सम्पन्न ५५०० स्ववायर माथिका २ वटा ठूला हलको साथमा पर्याप्त पार्किङ सुबिधा भएको शुभ-विवाह, व्रतबन्ध, सेमिनार, गोष्ठी लगायत अन्य सम्पूर्ण शुभ कार्यको लागि थिमी बैक्वेट प्रा. लि.

संवाद: अनुभव र व्यवस्थापनको उत्कृष्ट संयोग

यत्तु पार्टी भेन्यू

रेण्डम एण्ड क्याटरिङ्ग संमिति

अनामगर थिमी (१) त्रिवेणी अस्पतालको पछिमा अनामगर (१) भक्तपुर (फोन नं. ९८३०३०३०, ९८५७३१२३३, ९८४१५३०४१, ९८४१३३३०७६७)

पार्टी प्यालेसको दुनियाँमा एक उत्कृष्ट नाम

शंखधर पार्टी प्यालेस

शंखधर चोक, मध्यपुर थिमी-४, भक्तपुर

फोन नं.: ०१-५०९३४८८

मोबाईल: ९८४१३६८५३५, ९८४१४१६९११

अत्याधुनिक सुबिधा सहित रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, ब्रतबन्ध तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार, गोष्ठिका साथै विविध प्रदर्शनीको लागि सम्मन्वुहोस् ।

शुभ श्री बैक्वेट (पार्टी प्यालेस)

सुबिधा सम्पन्न रमणिय पारिवारिक वातावरणमा विवाह, व्रतबन्ध, तथा अन्य शुभकार्य लगायत सेमिनार एवं आउटडोर इनडोर क्याटरिङ्गका साथै कुक वेटरहरू चाहिएमा हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

सम्पर्क: ६६३८७३४, ९८४१४७७८५२, ९८४१८६५५९४

सिद्धिकालीचोक, मध्यपुर थिमी-४ भक्तपुर